Viața studențească

UNIRE-N CUGET ȘI-N SIMȚIRI

Actul de la 24 ianuarie 1859 este poate cel mai înălțător dintre momentele istoriei noastre, este ceea ce s-ar putea numi : clipa de inspirație a unui popor. Pentru că, așa cum fiecare viață creatoare se compune din ani mulți de muncă și revelatoare clipe de inspirație, viața unui popor se compune din secole de lente acumulări și din clipe rare de iluminări și alunecare în sublim. Unirea a fost pentru români una dintre aceste clipe.

Gestul prin care bucureștenii au votat domn pe Cuza, alesul de la Iași, este marele gest al înălțării colective în care nici o nuanță de meschinărie, de egoism, de invidie individuală nu mai transpare, pe care nici o trădare de ultimă oră nu l-a mai putut revoca. Era un gest ireversibil.

Și totuși, 24 ianuarie 1859 nu a însemnat decît o unire fizică, alăturarea a două părți pentru a crea întregul. Secolului care a urmat acestei date i-a revenit datoria de a desăvîrși Unirea, de a o transforma în reacție chimică, adică de a uni om cu om pe baza sentimentului de națiune. Tot ce a urmat, războiul de independență, întregirea din 1918, eliberarea din 1944, toate victoriile și toate suferințele care au urmat au consolidat opera începută într-o noapte de 23 spre 24 ianuarie de la mijlocul secolului trecut.

Unirea unui popor, solidarizarea fiecărui individ cu ființa națională este un proces perpetuu, asemănător poate mișcării spre sine însăși a mării.

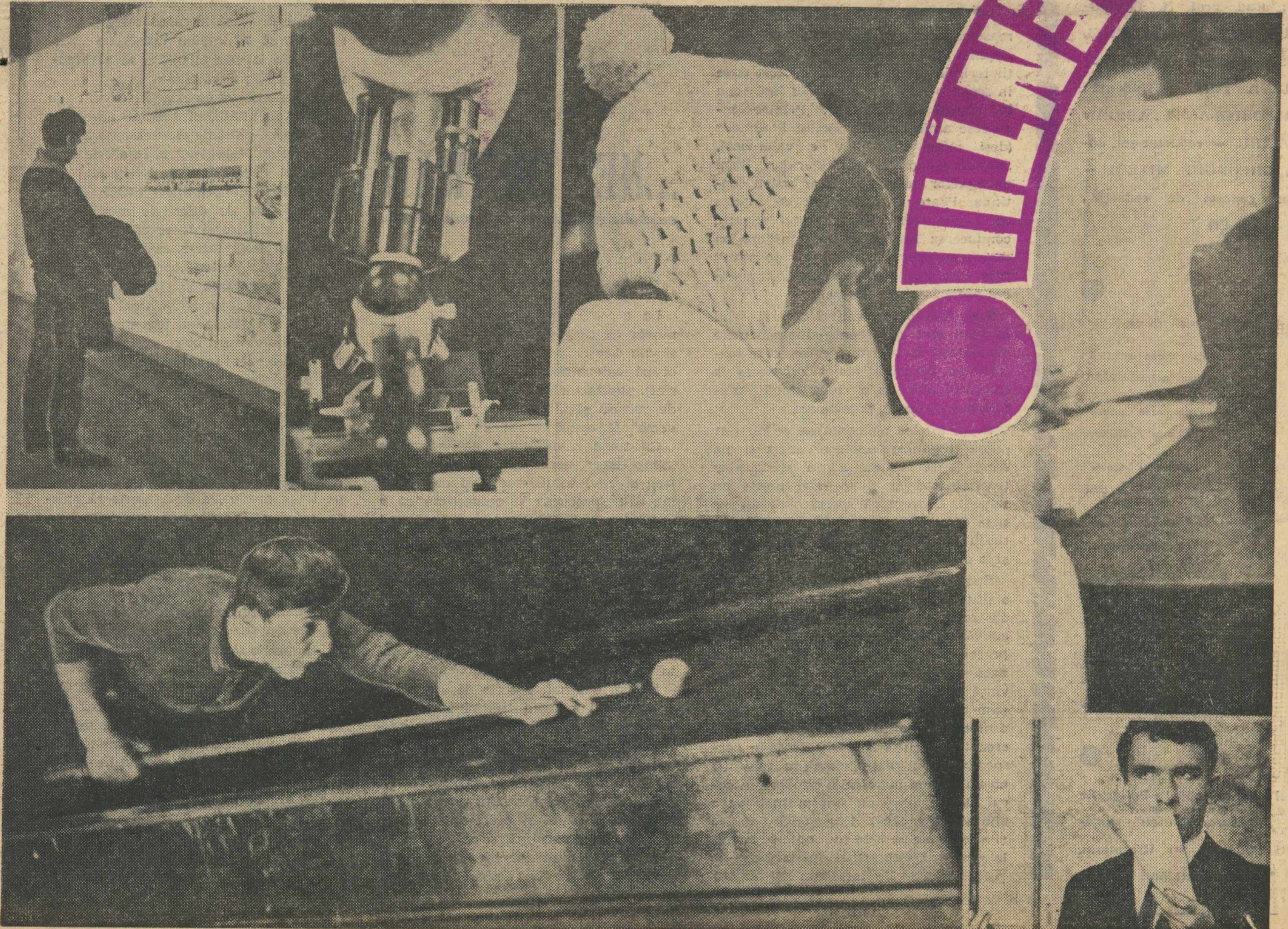
Și pentru că astăzi trăim o epocă de intensificare a tuturor proceselor vitale, a întregii vieți naționale, procesul unirii poporului într-un singur tot, indivizibil și perfect închegat, este mai efervescent decît niciodată ; căci ce altceva decît unire înseamnă dezvoltarea armonioasă a tuturor ținuturilor țării, așezarea pe același plan a locuitorului din bălțile Dunării cu moțul din Apuseni și cu bucovineanul de lîngă Voroneț, complexele industriale construite la Hunedoara și Bîrlad, Baia Mare și Craiova ? Recentele propuneri privind îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale vin să desăvîrșească această sinteză printr-o organizare în care fiecare județ să-și păstreze și să-și cultive specificul, să îmbogățească printr-o trăsătură proprie complexul tablou al patriei. Pentru că unire nu înseamnă uniformizare, ci armonizare. Niciodată mai mult decît acum nu s-a meditat asupra cultivării și perfecționării ființei naționale, asupra unității ei diverse și armonioase. Națiunea română, împreună cu naționalitățile conlocuitoare, traversează o epocă de intensă creație, strîns unită în jurul partidului și a ideilor sale directoare, continuatoare ale marilor idei directoare ale întregii noastre istorii.

Unit la 24 ianuarie 1859, mai tîrziu decît alte popoare, poporul român își are punctul maxim al evoluției încă în viitor. Și ce se poate spune mai frumos despre cineva decît că nu a ajuns încă pe partea descendentă a curbei ? Unit printr-o mare idee și prin sentimentul de națiune, poporul român, înțelept și condus înțelept, pătrunde în viitorul fericit ca într-o moșie pe care și-a cucerit-o singur.

Doina COMAN

UNDE NI SÎNT STUDENȚII ?

Aleile parcurilor sînt cutreierate, în aceste zile, doar de pensionari și puști cu căciuli de puf. La întrebarea firească, arcuită în pagina noastră, ne-a răspuns fotoreporterul : studenții continuă să fie... peste tot. Vizitează expoziții de proiecte, explorează, în laboratoare, microcosmosul, își revizuiesc, în biblioteci, notițele. Chiar dacă se mai simte și nevoia unei relaxări la biliardul de la Student-club, preocuparea de căpetenie rămîne, însă, tot examenul. Parcă se putea să fie altfel, în ianuarie ?

VS

REVISTĂ
A
ASOCIAŢIILOR
STUDENŢILOR
DIN
REPUBLICA SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

Nr. 4

12 PAGINI • 0,50 LEI • ANUL XIII
MIERCURI 24 I 1968

COLEGIUL
DE REDACŢIE

Redactor-şef :
NICULAE STOIAN

Prof. univ. JEAN LIVESCU — adjunct al ministrului învăţămîntului ; acad. prof. GHEORGHE MIHOC ; acad. prof. N. PETRULIAN ; acad. prof. N. TEODORESCU ; conf. univ. CORNEL PACOSTE; EMIL GHIŢULESCU; NICOLETA TOIA — studentă ; PETRE POSTOLACHE ; ADRIAN DOHOTARU — redactor-şef adjunct ; GHEORGHE MITROI — secretar general de redacţie ; FRED MAHLER

Prezentarea artistică :
Dumitru MOLDOVEANU

Prezentarea grafică :
Tiberiu PETRESCU

Titluri şi vignete :
Constantin ZISU

Fotografia :
Emil COJOCARU

Corectura :
Filofteia ANDREESCU
şi Minodora LUPU

Paginaţia :
Richard LUCIAN
şi Gheorghe TONE

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii". Bucureşti. Redacţia: Str. Brezoianu, 23. Telefon : 14 02 15

Două răspunsuri clujene la întrebarea UNDE ?

...NE CULTIVĂM

Indiscutabil, teatrul, opera, cinematograful constituie mijloacele cele mai accesibile formării unei culturi multilaterale. În ceea ce priveşte Clujul, s-ar părea la prima vedere că-ţi oferă totul, neavînd altceva de făcut decît să alegi. În oraş îşi desfăşoară activitatea două opere, două teatre, o filarmonică şi nu ştiu cîte cinematografe etc. Ar rezulta că pentru un viitor intelectual problema formării unei vaste culturi (care să depăşească limitele unei stricte specializări) este ca şi rezolvată. La o privire mai atentă, însă, faptele ne dezvăluie o altă realitate. Sînt frecvente cazurile cînd spectacolele operelor sau ale teatrelor se desfăşoară cu sălile aproape goale. Este paradoxal ca într-un oraş în care învaţă peste 13 000 de studenţi să se ajungă la o astfel de situaţie. Să fie oare studentul clujean chiar atît de refractar la ceea ce se cheamă cultură ?

Afirmaţia poate fi pusă sub semnul întrebării ; cauzele sînt altele. O scurtă privire asupra repertoriului Naţionalului clujean ne dezvăluie o serie de deficienţe ale acestuia.

Astfel, alături de spectacole valoroase ca „Procesul Horia" de Al. Voitin, „Opinia publică" de A. Baranga, „Părinţii teribili" de J. Cocteau, au fost puse în scenă o serie de spectacole fără ecou în rîndul spectatorilor. Printre insuccese amintim „Nefericitul Platonov" (deşi piesa lui Cehov e valoroasă), „Şcoala calomniei" de Sheridan. Şirul exemplelor de acest gen ar putea continua. Poate n-ar fi lipsit de interes ca, pentru remedierea acestei situaţii, conducerea Naţionalului să iniţieze un dialog cu spectatorii (promis de altfel) prin care s-ar putea veni în întîmpinarea preferinţelor acestora.

S-ar mai putea aminti aici şi felul în care sînt repartizate abonamentele studenţeşti la diferite spectacole, în majoritatea cazurilor noi avînd acces la spectacol abia la o lună după premieră şi pe locuri proaste etc.

N-am înţeles niciodată de ce nu s-ar putea organiza unele premiere şi pe scena Casei de cultură a studenţilor (participarea ar fi în mod precis un succes). E drept că spectacolele au loc şi la Casa de cultură, dar mult prea tîrziu pentru a avea acelaşi efect ca şi la premieră.

Spectacolele de operă n-au nici ele o situaţie mai strălucită. De ani şi ani ele se reiau în aceeaşi distribuţie. E adevărat că Bucureştiul ne „răpeşte" pe cei mai valoroşi interpreţi (nu ştim dacă obiecţiile noastre în această privinţă pot fi luate în considerare !), dar ştim că în Cluj există un Conservator, dintre absolvenţii căruia este greu de crezut că nu s-ar găsi talente în perspectivă (Cu rare excepţii absolvenţii noştri ajung în cel mai bun caz în corul Operei, dacă nu sînt preluaţi de o altă scenă a ţării). Într-adevăr, au loc şi spectacole reuşite (nu putem nega), la care se invită solişti din ţară sau de peste hotare. Ne întrebăm cîţi dintre studenţi îşi pot permite însă luxul să vizioneze un asemenea spectacol. Nu cred că ar fi exagerată pretenţia ca din cînd în cînd spectacolele de acest gen să se organizeze şi pentru studenţi la Casa de cultură şi, bineînţeles, la preţuri accesibile. Posibilităţi de a atrage o masă mai mare de studenţi în sălile de spectacol există, iar eforturile în acest sens n-ar fi nici prea costisitoare, nici irealizabile. (Filarmonica a dovedit-o).

Un loc important în ambianţa culturală a oraşului l-ar ocupa, sau ar trebui să-l ocupe, formaţiile studenţeşti. Cîte speranţe nu s-au pus în spectacolele acestora şi, cu rare excepţii, speranţe au rămas. De ce s-a ajuns la o astfel de situaţie ? Nu există oameni care să se antreneze cu entuziasm la o astfel de muncă ? Spectacole de teatru, de exemplu, sînt regizate de actori ai Teatrului Naţional, care nu ştim din ce motive se orientează de cele mai multe ori spre piese greu de pus în scenă, costisitoare şi fără prea mari şanse de reuşită, în loc să-şi îndrepte atenţia spre piesele genului scurt, fără prea mari probleme de decor, nu lipsite însă de o autentică valoare artistică. Cred că actori care regizează astfel de spectacole nu fac altceva decît să se achite de o obligaţie (e vorba de jumătatea de normă pe care o primesc ?). Desigur, teatrul şi opera nu rămîn singurele mijloace de „culturalizare", dar cum acestea sînt cele mai accesibile, şi de ce nu şi mai comode, trebuie să le acordăm atenţia cuvenită.

Sorin BUGOLEA

...NE DISTRĂM

La această întrebare cel mai mare număr de răspunsuri a fost „peste tot" şi din acest „peste tot" locul întîi îl ocupă cafenelele, apoi meciurile (cînd sînt), spectacolele, dansurile de la casa de cultură şi ultimul loc din alte „diverse" îl ocupă cluburile studenţeşti.

Cu toată relativitatea noţiunilor de „timp liber", vorbind în sensul cel mai larg al cuvîntului, studentul dacă nu-l are şi-l „procură" şi credeţi-mă că e absolut o necesitate (!), iar după ce-l ai trebuie să-l consumi cît mai plăcut. Dar unde ? Întrebarea primind proporţii hamletiene şi-o pune fiecare sîmbătă seara sau în alte zile cînd simte nevoia de destindere, de o discuţie cu amicii, să asculte „o muzică" cu o prietenă... şi toate acestea să aibă un cadru mai intim şi, de ce nu, mai cochet ?

Există, e drept, o serie de „condiţii" pentru a-ţi petrece timpul liber, dar am dori să ni-l petrecem şi „necondiţionat", măcar din cînd în cînd. Programele cluburilor studenţeşti actuale nu sînt nici pe departe satisfăcătoare, adică sînt complet neinteresante şi nu corespund vîrstei şi pretenţiilor unui student. În consecinţă, şi activitatea lor rămîne mai mult „pe hîrtie", deoarece sînt vizitate de un număr foarte mic de studenţi, iar alţii nici n-au auzit de existenţa lor. De la Cluj sînt puţini studenţi care n-au frecventat „Krako", „Arizona", „Sala 37" sau alte cafenele, unde poţi întîlni la orice oră un student (inclusiv orele de curs).

Şi, în afară de consumaţie, ele nu oferă nimic, nu există nici măcar un ziar, un magnetofon sau altceva, şi totuşi lumea le preferă. Şi e normal. E singurul loc unde poţi să-ţi aştepţi un prieten, să discuţi o problemă, să petreci cîteva minute plăcute în compania cuiva, consumînd o cafea, un coniac etc.

Şi mă întreb, de ce atîta încetineală în înţelegerea acestei necesităţi, care nu este proprie numai „generaţiei de cafea" (să adoptăm şi noi termenul, cum l-au adoptat şi alţii, numai că la Cluj nu se găseşte prea des Pepsi !), ci a fost şi va fi şi a altor generaţii ? Este atît de greu să se realizeze un local pentru studenţi ?

Din diferitele anchete făcute printre studenţi, cu privire la această problemă, sînt covîrşitoare părerile care preconizează înfiinţarea unor „bar-cluburi" studenţeşti, al căror program să cuprindă ceva din activităţile unui club îmbinate cu posibilităţile de distracţie pe care le oferă un bar modern. (Cum se-aude că e „student-clubul" de la Bucureşti).

Şi eu aş dori foarte mult ca în loc să aştept sîmbătă un loc prin „cafenele" să pot să-mi întîlnesc colegii la un bar-club unde să intru cu o legitimaţie specială, să schimbăm opinii cu studenţii de la alte facultăţi, să sărbătorim un coleg şi altele.

În general, studenţii, indiferent de profilul facultăţii, sînt adînc antrenaţi în mişcarea plină de efervescenţă a problemelor secolului nostru. În aceste condiţii sînt necesare schimburile de opinii, discuţiile polemice, luarea de atitudine faţă de diferitele manifestări cultural-artistice şi toate acestea nu se pot face decît într-o ambianţă corespunzătoare. Vestea contribuie foarte mult la orientarea şi stimularea preocupărilor, la ajungerea unei anumite trepte în înţelegerea fenomenelor artistice şi a culturii în general. Aşa poate că nu s-ar mai auzi atîtea enormităţi în „aprecierea" unor filme, tablouri, cărţi, din partea unor oameni care totuşi vor fi „intelectuali".

Aş propune şi eu organizarea de bar-cluburi studenţeşti, în localuri corespunzătoare ca mărime şi aspect, unde pe lîngă produsele de braserie să existe un ring de dans şi cel puţin un magnetofon, cîteva colecţii de ziare. De asemenea, să se organizeze scurte programe date de studenţi, care să cuprindă discuţii despre literatură, film, teatru, audiţii muzicale, microexpoziţii ale studenţilor de la Arte şi, de ce nu, şi un studio studenţesc de teatru scurt. Şi sînt atîţia amatori, care astăzi îi invidiază pe studenţii de la I.A.T.C...

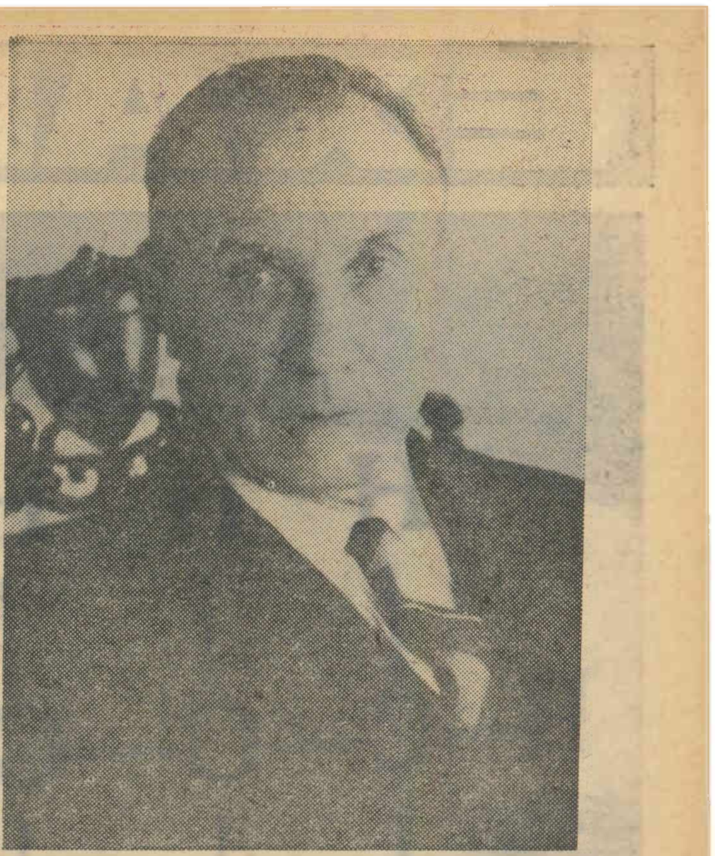
Consider că rezolvarea anumitor probleme de ordin organizatoric, interesarea de activitatea acestor bar-cluburi ar putea să intre în atribuţiile noilor consilii studenţeşti.

Întreţinem iluzia că nu se vor îneca şi aceste speranţe ale noastre în „oceanul de birocraţie şi neînţelegere".

Radu PICIU

CONVORBIRI

NONCONFORMISMUL GÎNDITORILOR

„Doamne, cît mai avem de învăţat de la această generaţie de maeştri !", mă gîndesc în timp ce, răspunzînd la o întrebare a academicianului Ştefan Milcu, referitoare la scopul acestor CONVORBIRI, vorbesc despre nevoia, pe care o resimţim noi cei tineri, de a contura mai precis şi mai intim marile personalităţi ale generaţiei sale, nevoia de a ne preciza un punct stabil de la care să ne revendicăm. M-a uimit întotdeauna şi mă uimeşte din nou felul în care aceşti oameni — şi profesorul Ştefan Milcu îl reprezintă cu strălucire — au reuşit în plin secol 20 să îmbine înalta specializare ştiinţifică (sau artistică) cu un larg interes pentru restul culturii omenirii, să se apropie de acel rar tip ideal visat de Renaştere. Îl aud pe savantul din faţa mea citind versuri, privesc pînze de Pătraşcu învecinate cu tomuri de medicină şi aproape nu înţeleg în ce fel, ce înaltă rigoare în muncă, ce perfectă disciplină în gîndire a dus la cucerirea de către o singură personalitate a unei atît de largi sfere de interes, de idei şi de sentimente.

— Credeţi că bătrîneţea, ca proces fiziologic, este legată de calitatea spirituală a omului, de ţinuta sa intelectuală sau morală ? Mi s-a părut întotdeauna că marii intelectuali pe care i-am cunoscut erau mai tineri decît alţi oameni de aceeaşi vîrstă cu ei. Dar este, poate, numai o impresie...

— Fără nici o îndoială că există o puternică legătură între ceea ce se poate numi calitatea spirituală, viteza şi intensitatea îmbătrînirii. Procesul de trăire are o secvenţă proprie pentru fiecare individ în diagrama caracteristică speciei. Factorii care intervin în procesul de involuţie sînt numeroşi : boli cronice, alimentaţie defectuoasă, intoxicaţie prin viciu etc. Dar considerînd două organisme cu o condiţie biologică aproape egală, cel care practică o activitate intelectuală este favorizat. În acest caz procesul de îmbătrînire este mai lent şi mai puţin intens. O confirmă biografia intelectualilor de seamă, oameni de ştiinţă mai ales.

Desigur că explicaţia nu este simplă. Iată una la îndemînă : activitatea intelectuală susţinută, şi îndeosebi activitatea creatoare, întreţine capacitatea funcţională şi trofică a sistemului nervos central. Din această cauză, creierul este într-o stare continuă „de antrenament" asemănătoare condiţiei fizice a unui atlet care practică cultura fizică. Din punct de vedere al procesului de îmbătrînire, formarea de noi relaţii senzoriale şi ideative induce în zonele vegetative ale creierului un tonus favorabil. Bineînţeles că nu orice fel de activitate intelectuală este prin definiţie favorabilă, ci aceea care se desfăşoară cel mai apropiat de fiziologic în ritmul alternativ activitate-repaus, tensiune -relaxare. Echilibrul mental şi cel moral sînt tot atît de importante. Sînt definite în primul rînd printr-o dăruire care constituie esenţa superioară a activităţii intelectuale creatoare. Să amintim de asemenea de coloratura ei afectivă ; un agitat, un obsedat şi deprimat este defavorizat faţă de un „olimpian".

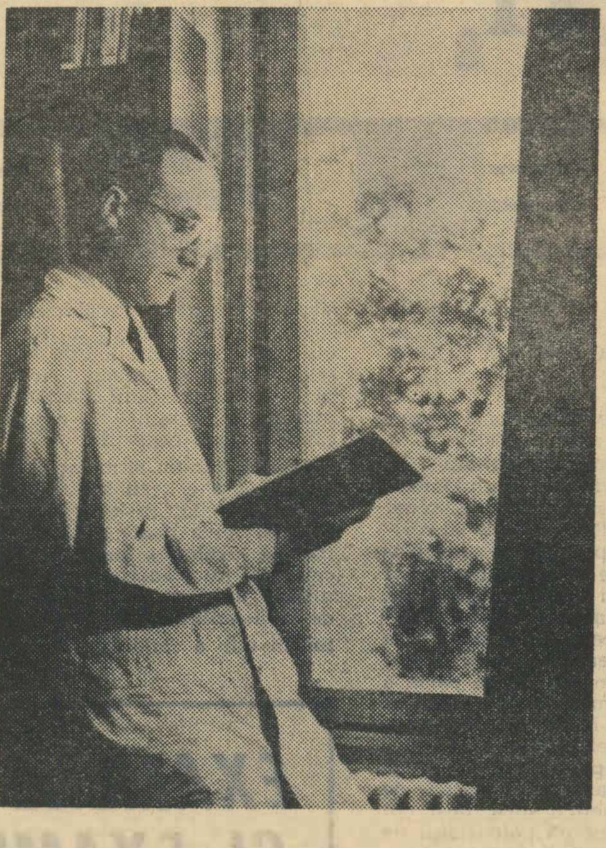
— Cred că nu greşesc socotind conformismul şi nonconformismul două categorii esenţiale ale vieţii spirituale şi sociale. Cum le consideraţi pe una în raport cu alta, pe fiecare în parte, spre care dintre ele merge simpatia dumneavoastră ? A uri conformismul nu înseamnă, desigur, a te conforma nonconformismului. A fi sau a nu fi nonconformist este pentru dumneavoastră o problemă de viaţă ?

— Evident că nu e vorba de o doctrină filozofică, ci de o atitudine mentală, de un anumit fel de a ne situa în acord sau în dezacord cu mediul social. Termenul a fost folosit la început cu referinţă la concepţiile religioase şi la un sistem de relaţii sociale. Dar sensul s-a lărgit ulterior cu o mult mai întinsă generalizare. Pentru o mai corectă situare a răspunsului nostru, să considerăm problema în ontogenia omului.

Se ştie că în copilărie ne adaptăm mediului natural şi social. Se formează astfel automatismele, stereotipiile, cu ce au pozitiv şi negativ. Sursa lor primă o găsim în familie şi în categoria socială căreia îi aparţinem. În această perioadă conformismul este general şi categoric. Copilul trebuie să se conformeze ca să se formeze. În perioada de trecere spre maturitate, la pubertate (14—18 ani) organismul se restructurează, străbătînd o criză de intensitate variabilă. În aceşti ani apar manifestările de inconformism printr-o asimilare selectivă, refuzînd sau acceptînd ofertele mediului ; opoziţia şi refuzul valorilor recunoscute cu manifestări excentrice în vestimentaţie, în gesturi şi vocabular. În bună măsură ele exprimă căutarea unei expresii şi a unui stil propriu.

Neconformismul constituie o trăsătură caracteristică a crizei pubertare la nivel spiritual. Dramatismul, comicul şi nu rareori tragicul, îşi au izvorul în căutarea de noi valori neconforme cu ale generaţiei precedente. Să ne amintim de parabola „Fiului risipitor" şi de adolescentul Bertrand, eroul romanului lui André Gide „Falsificatorii".

Acest fel de a pune problema ne îndreptăţeşte să privim cu mai multă înţelegere unele ciudăţenii ale generaţiei contemporane. Sociologia fenomenului ne arată că după 30 de ani intensitatea lui scade şi apare şi conformismul sub stereotipiile care definesc diferite înfăţişări ale majorităţii foştilor tineri „teribili". Un număr restrîns continuă să păstreze cu intensitate diferită note de inconformism. Aceştia sînt neliniştiţii, creatorii, cei care duc mai departe arta, ştiinţa, cultura, formele sociale. Dacă n-ar fi aşa totul ar rămîne încremenit şi fiecare generaţie n-ar face decît să repete pe cea precedentă. Poate acest factor, alături de alţii, a contribuit la dispariţia civilizaţiilor : egipteană, incaşă ş.a. Nici Marea Revoluţie din Octombrie nu ar fi existat dacă Lenin şi generaţia sa ar fi fost conformişti. Fenomenul se repetă şi în ştiinţă, a cărei istorie ilustrează nonconformismul creatorilor. Darwin a respins teoria mitică a originii omului în profund conflict cu epoca sa şi a elaborat teoria antropogenezei, originea speciilor şi evoluţia. Pasteur a respins în gîndirea lui explicaţia despre originea discrasică a bolilor şi a căutat alţi factori cauzali. Au fost descoperiţi astfel microbii şi a fost revoluţionată gîndirea medicală şi biologică.

Aş dori totuşi să precizăm şi limitele inconformismului. Neconformismul de dragul neconformismului duce la anarhie, tulburări de comportament, la dezmăţ şi la dezadaptare socială ; după cum conformismul pentru conformism duce la dogmatism, la rigiditate mentală şi intoleranţă. În amîndouă cazurile trebuie să fim foarte lucizi, să ştim pentru ce adoptăm una sau alta dintre atitudini. Este necesar un discernămînt şi o cumpănă în atitudinea şi gîndirea noastră.

— Ca biolog, orice fenomen de viaţă are în ochii dumneavoastră în mod necesar o evoluţie clară. Ne-aţi putea creiona procesul devenirii dumneavoastră ca savant, ca om de ştiinţă în funcţie de cei care v-au influenţat ?

— La începutul convorbirii noastre aţi schiţat un fel de caracterizare a generaţiei mele, formată în deceniul trei. Bineînţeles, fără să rămînem „în epocă". În ceea ce mă priveşte sînt în permanentă mişcare şi învăţ continuu. Am avut imensul privilegiu de a cunoaşte marile personalităţi ale generaţiei de medici savanţi care au iniţiat medicina ştiinţifică în ţara noastră. I-am avut profesori pe Victor Babeş, Gheorghe Marinescu, Ionescu-Siseşti, I. Cantacuzino, D. Danielopolu, Fr. Rainer, C. I. Parhon ! Este uşor de închipuit influenţa profundă pe care au exercitat-o asupra gîndirii şi formaţiei mele. Cu unii dintre ei am avut marea şansă de a lucra îndeaproape. Am început foarte de tînăr cu prof. Fr. Rainer, un mare om de ştiinţă şi un umanist de tip renascentist.

Am fost apoi asistentul profesorului Parhon. Cu dînsul am lucrat în condiţii grele, mai mult decît modeste, într-un adevărat romantism al ştiinţei. Clinica noastră era în Spitalul central de boli nervoase, şi condiţiile noastre de lucru erau mai mult decît mediocre. Parhon m-a învăţat să gîndesc ştiinţa în context social, ca unul din factorii care trebuie să contribuie la progresul societăţii ; în timp ce de la Rainer am luat idolatria ştiinţei şi devoţiunea totală.

— Nimic nu mi se pare mai tulburător decît relaţiile simple, omeneşti, dintre oamenii pe care sîntem tentaţi să-i vedem numai pe soclu. Personalitatea căruia dintre contemporanii dumneavoastră, scriitori de exemplu, v-a impresionat ? De care aţi fost sau sînteţi legat sufleteşte ?

— Pe George Călinescu l-am cunoscut personal abia în Academie, în căsuţa lui modestă din strada Vlădescu, cu biblioteca şi camera de lucru atît de impregnate de personalitatea acestui mare om de cultură. Am avut ocazia să-l vizitez, în legătură cu probleme ale vieţii academice. De fiecare dată întîlnirea era o desfătare. Ideile jucau în faţa mea ca nişte imagini sclipitoare, îmbrăcate în formulări inegalabile, scînteietoare şi explozive. Îmi reamintesc de unele comentarii despre personajele din „Scrinul negru" şi unele versuri din „Lauda lucrurilor", halucinanta „Rochia de moar".

Bogza este o veche şi apropiată cunoştinţă din vremea studenţiei, cu o pasiune comună — muntele. Adeseori ne amintim de întîmplări naive şi copilăreşti. Mă întreb cu ce unelte misterioase transfigurează cerul, apele şi pădurile în scrisul şi versurile lui. Am fost impresionat în anii apropiaţi de o anumită evoluţie interioară pe care o suferă Bogza — un fel de seninătate în atitudine şi scris pe „mişcătoarea mărilor singurătate".

— O întrebare tehnică oarecum, adresată în acelaşi timp savantului şi eseistului care sînteţi : care credeţi că sînt deosebirile şi relaţiile dintre stilul literar şi cel ştiinţific ?

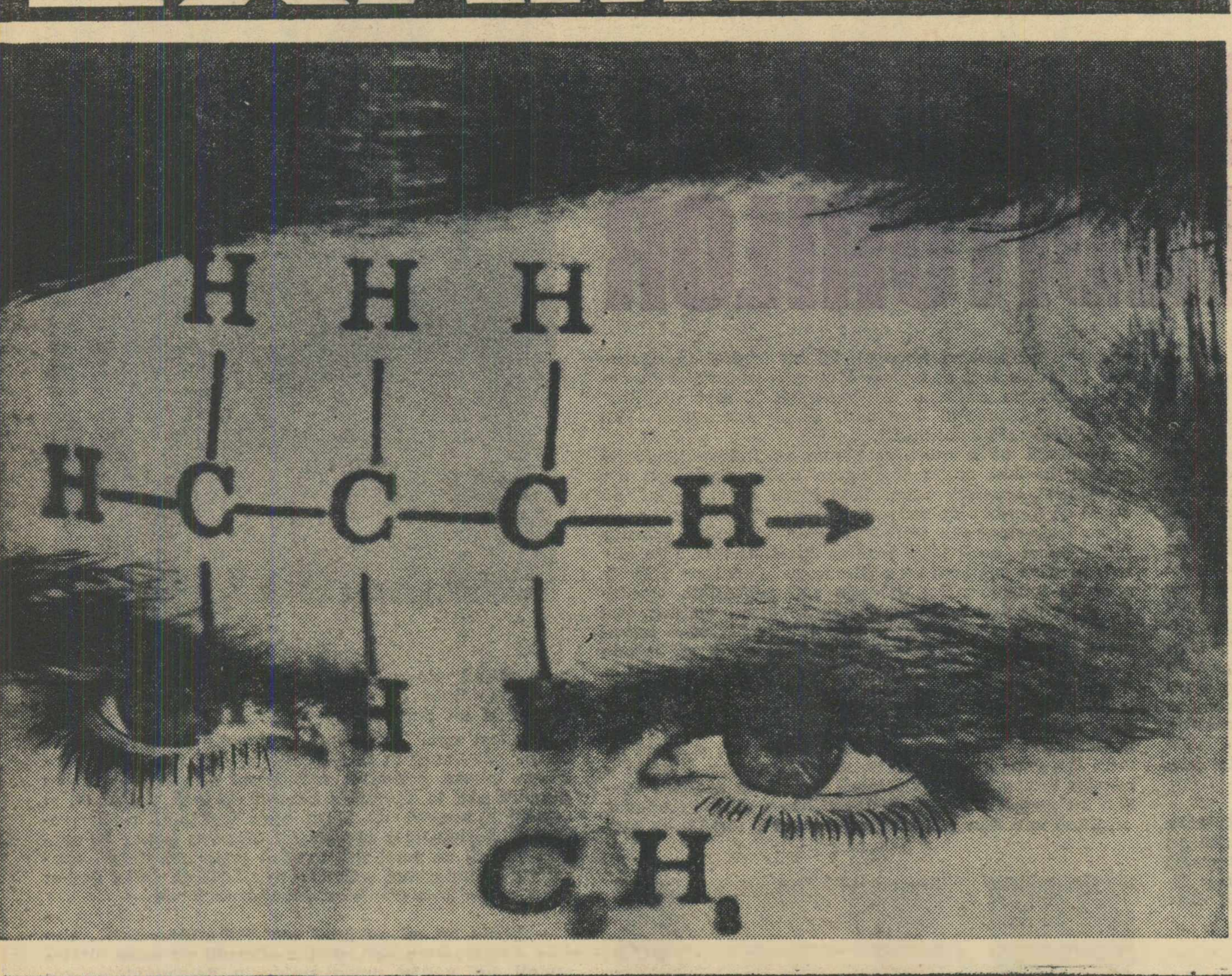
— Cred că scrisul ştiinţific este un gen, ca şi scrisul literar. Numai că nu-i acordăm locul cuvenit şi-l ignorăm. Trebuie să existe, după opinia mea, o limbă şi un stil ştiinţific, întrucît ştiinţa este în bună măsură o naraţiune a fenomenelor pe care le studiază şi le interpretează un om de ştiinţă. Nu ne putem permite, pentru că sîntem „scientişti", să folosim o limbă inadecuată, expresii şi idei obscure, confuzii şi un stil neîngrijit. Marile opere de ştiinţă au fost servite de o limbă şi un stil literar ştiinţific corespunzător. Cartea lui Claude Bernard „Introduction à l'étude de la Médecine expérimentale" este bine cunoscută ca o operă desăvîrşită şi din punct de vedere al limbii franceze. În ţara noastră, ca exemple numai din domeniul medicinei, ar putea fi citat Danielopolu pentru unele din lucrările lui. În ceea ce mă priveşte, acord formulării ştiinţifice o importanţă tot atît de mare ca şi fondului. Caut numai să folosesc regulile scrisului ştiinţific şi să creez termeni şi expresii noi, dar acolo unde este necesar, şi, în măsura posibilităţilor, limba şi stilul literar.

★

...Şi cîte alte probleme vii palpită în atmosfera cabinetului de lucru, zidit din cărţi, al savantului ! Nimic nu e încremenit, dar nimic nu e neliniştitor. O pasiune calmă, un înţelept entuziasm, o nedeprimantă pătrundere şlefuieşte totul. Mă gîndesc : „Doamne, cît mai avem de învăţat de la această generaţie de maeştri !" Şi, din perete, un copil de Tonitza mă priveşte cu reproş.

Ana BLANDIANA

EXAMENE

GRELE

EXISTĂ EXAMENE GRELE, EXAMENE-PIATRĂ DE ÎNCERCARE, DEFINITORII ÎN VIITOAREA PROFESIUNE A STUDENTULUI? ESTE ÎNTREBAREA CĂREIA REPORTAJUL-ANCHETĂ DE FAŢĂ, REALIZAT LA INSTITUTUL POLITEHNIC DIN TIMIŞOARA, ÎNCEARCĂ SĂ-I GĂSEASCĂ UN RĂSPUNS CONCRET.

Ai „bază" ?...

„Sînt de-acum student de soi / Am trecut în anul doi / Dar buclucul nu e gata / Că am dat de... „De Sabbata".

Cîteva versuri pe care un anonim le-a lansat cu ani în urmă în focul succesului poate... la luarea restanţei. Avertisment? Glumă? Cine ştie! Versurile trec de la unul la altul cu facilitatea ultimelor shake-uri la modă. Şi foştii boboci ai secţiei de electromecanică, Facultatea de electrotehnică, află astfel că o dată ajunşi în anul II începe „buclucul". Ai „bază" la... Bazele electrotehnicii, treci la „De Sabbata" şi o să fii inginer. Nu ai „bază"... Dar mai bine să vorbească...

Grupa fantomă

A păşit sfios în sala de examen, a citit de două ori biletul, a reflectat o dată şi a conchis: „Ştiu, dar nu pot să dezvolt subiectul!" Şi carnetul de student al lui Barnaciu Lucian a rămas impasibil şi alb la rubrica: Bazele electrotehnicii. La fel de alb ca şi celelalte carnete ale celor încă 11 căzuţi din 29. O performanţă totuşi, raportată la anul trecut, cînd promovaseră doar cinci.

Acum a rămas restantă doar o jumătate de grupă fantomă. Restul — doi de „5" şi doi de „6" anemici, pînă la nota de onoare „9", singura de altfel, al cărei deţinător e Buzle Aron. Cauzele? Încăpăţînarea de a-şi păstra denumirea poliţistă de grupă fantomă cîştigată cu jena necunoaşterii, a incapacităţii? Dispreţ pentru curs, pentru materia esenţială a acestui an? Nici una, nici alta. Transcriu la întîmplare aprecierile întocmai ale cîtorva studenţi, pentru a păstra nota de autentic.

Păreri şi... păreri

Barbu Ditrich: O materie dificilă care, impunîndu-ţi s-o cunoşti te salvează şi la alte materii de specialitate. Un curs de competenţă predat la un nivel de accesibilitate tuturor, şi un profesor pe măsura cursului: de bază!

Burac Jacob: Materie enormă concentrată în 28 de cursuri. Seminariile insuficiente pentru aprofundarea problemelor dificile.

Buzle Aron: Nota „5" la profesorul De Sabbata înseamnă că ştii să te descurci în toată materia, dar a te mulţumi cu nota „5" înseamnă totuşi limita între cunoaştere şi necunoaştere.

Profesor conf. Ion De Sabbata: Că Bazele electrotehnicii sînt „fundamentul", studenţii ştiu, şi încă foarte bine. Toate cursurile de motoare electrice se sprijină pe legile electromagnetice. Cursurile de specialitate sînt aplicaţii ale acestui curs fundamental. **De aci şi exigenţa mea. E însă un călcîi vulnerabil în această grupă în care situaţia se perpetuează de anul trecut cînd am dat examen din prima parte a materiei. Parcurg materia, majoritatea în sesiune, cunosc legile, dar nu reuşesc să le aprofundeze.** Şi orele de consultaţii, discuţiile personale cu mulţi dintre ei, recomandarea unor metode de studiu nu i-a dezmeticit încă, deşi pot afirma cu certitudine că potenţialul de gîndire al cîtorva studenţi a crescut, că aceştia au măsura cunoştinţelor lor. E o limită însă — între cunoaştere şi necunoaştere, menţinută aci, pe care numai o selecţie riguroasă de la an la an va depăşi-o!

Electricieni în... alternativă

Anul IV, Facultatea de electromecanică. Examen la Maşini electrice cu profesorul inginer Toma Dordea, decanul facultăţii. În faţa sălii de examen politeţea şi-a găsit locul pierdut de-atît amar de vreme: „Intră tu, te rog!" „Ba tu, e rîndul tău dacă socoteşti după alfabet". „Eu mai aştept, mulţumesc".

Şi totuşi, invitaţi, neinvitaţi, îşi iau locul în bănci şi pe hîrtiile albe încep să alerge literele greceşti într-o succesiune de formule şi legi pe care numai ei le pricep — dacă s-au străduit să le înţeleagă — apoi tabla se îngreunează de aceleaşi combinaţii misterioase care capătă sens şi devin maşini de curent alternativ cu colector şi scurt circuit monofazic sau un generator sincron — şi profesorul vrea explicaţii (uf!) şi întreabă mereu de ce aşa, şi nu aşa, şi minutele trec chinuitor de grele, minute transpirate pînă la rece, cînd datorită unei singure chestiuni elementare ţi se spune sec „să revii", un „să revii" repetat de 9 ori în timpul examinării celor 22 de studenţi din grupa a II-a.

Capucinada

Aşa au denumit unii dintre studenţii anului IV acest curs de Maşini electrice şi acest examen — problemă — la care se revine cu spaimă (tot după unii). La un număr de peste 150 de studenţi ai acestei facultăţi există doar trei exemplare dactilografiate ale cursului — la bibliotecă. Şi mulţi nu apucă nici măcar să-i vadă coperţile.

Predat într-un ritm rapid şi la un nivel la care e greu să urmăreşti logica demonstraţiilor (se ştie că un minus în loc de plus poate fi fatal, şi nu numai la examen), matematizat pînă în cele mai mici amănunte — cursul şi în ultimă instanţă examenul — a rămas de la începutul anului preocuparea numărul unu a candidaţilor la... speranţă.

În plus, lipsa unui seminar şi mulţimea orelor de laborator adesea în detrimentul aprofundării materiei este încă o cauză a restanţelor. Opiniile cîtorva studenţi sînt edificatoare:

Nanu Dan: Puterea de asimilare a acestei materii — piatră de încercare pentru orice viitor specialist — ţine în primul rînd de doza de accesibilitate a cursului predat. Or, predat la un nivel foarte înalt, cu trimiteri la alte trei volume de Richter (care cîntăresc laolaltă cam 10 kg!), îţi solicită un surplus de efort, o alergătură continuă după precizări şi rezolvare şi toate acestea într-un timp în care trebuie să faci faţă şi altor materii.

Kocsis Magdalena: După mine, nu reuşeşti niciodată să asimilezi în adevăratul înţeles al cuvîntului întreaga materie, datorită vastităţii ei. Or, la examen, norocul este primordial. Timp pentru învăţatul sistematic, practic, nu există. Şi de doi ani se aşteaptă un curs tipărit.

Hanta Dan: Sînt trist că am pierdut examenul. Nu mă aşteptam, aşa cum nu se aştepta nici unul dintre cei mai buni studenţi din grupă — Tarangul Ion — să-l piardă. Este materia la care se învaţă zdravăn de la începutul anului, tocmai datorită faptului că, ştiind-o, ea stă la baza cursurilor: centrale electrice, acţionări electrice, reţele electrice. Este exagerată exigenţa profesorului sau n-am reuşit încă noi să ne adaptăm volumului de cunoştinţe care ni se cer?

Să nu admiţi ca adevărat ceea ce nu cunoşti (Descartes)

Este un criteriu pe care profesorul inginer Dordea îl aplică cu sfinţenie tocmai datorită faptului că „maşini electrice" este o materie de bază.

Închipuiţi-vă ce se-ntîmplă dacă într-o uzină metalurgică, de pildă, cade reţeaua: îngheaţă metalul topit în cuptor, stagnează producţia. De-aceea se impune necesitatea ridicării nivelului studenţilor pentru a proiecta şi a exploata raţional şi în modul cel mai economic utilajul cu care vor lucra. „Sînt exigent tocmai datorită acestui motiv. Şi încă ceva: nu există un curs tipărit, e drept, sînt încă greutăţi legate de spaţiu, dar, odată ce există studenţi buni, înseamnă că se poate. Eu predau pentru cei buni, pentru cei care ştiu de pe acum ce înseamnă responsabilitatea într-o uzină".

★

În LOC DE CONCLUZII: Dacă astfel de examene dificile există, şi materialul de faţă a demonstrat în parte aceasta, atunci de ce atîţia restanţieri tocmai la materiile de specialitate? **Oare nu există un formalism în hotărîrile Ministerului Învăţămîntului, în sensul de a promova, cum e şi firesc, de altfel, unele materii de bază, dar fără ca acestea să fie susţinute de seminariile necesare sau de cursurile tipărite?**

Marta CUIBUŞ

EXAMENE ÎN SESIUNE ŞI EXAMENE LA DISTANŢĂ

Nu este vorba de o parafrazare a binecunoscutului „Dialog la distanţă", cu care ne-a obişnuit televiziunea. Acest dialog are în vedere distanţa în spaţiu, iar titlul de mai sus are în vedere distanţa în timp. Examenele din sesiune, cele cu bilete şi cu catalog, cu emoţii, cu note şi (din păcate) cu nopţi nedormite, se referă la lucruri foarte proaspete în memoria studentului şi este necesar, uneori, un efort destul de mare din partea examinatorului pentru a putea discerne ceea ce a fost efectiv asimilat. Există însă şi un alt examen, care trece de obicei neobservat, un examen fără bilete şi fără catalog, fără emoţii şi fără note, un examen care se desfăşoară în mod continuu şi la care studentul trebuie să dea socoteală cum a asimilat lucrurile predate nu cu două-trei luni în urmă, ci cu doi-trei ani în urmă. Acest examen se desfăşoară în însuşi procesul de predare, seminarizare şi studiu individual, proces în care studentul este solicitat de nenumărate ori să utilizeze noţiuni, fapte şi metode învăţate poate cu mulţi ani în urmă şi care nu mai sînt proaspete în memoria sa. De cele mai multe ori, aceste noţiuni, fapte şi metode sînt solicitate studentului într-un alt context, într-o altă nuanţă, într-o altă ipostază decît cele în care el le-a cunoscut prima oară. În aceste condiţii, studentul este pus în situaţia de a nu putea valorifica decît acele cunoştinţe care, însuşite într-un trecut mai mult sau mai puţin depărtat, s-au convertit în deprinderi esenţiale ale gîndirii sale. Tot ceea ce a fost doar memorat, fără a fi efectiv asimilat, se dovedeşte acum a fi un rebut. Acest examen la distanţă, la care studentul este deopotrivă examinator şi examinat, este inevitabilul examen, examenul necruţător al timpului, la care nu se mai poate trişa. Abia la acest „examen secund" studentul are prilejul să constate ce înseamnă un examen în sesiune trecut doar cu nota 6 sau 7.

Cursul pe care-l predau la anul al III-lea evocă necontenit noţiuni, fapte şi metode de la cursurile din anii precedenţi. Solicit uneori sala să recunoască, într-o teoremă sau o noţiune, un fapt intîlnit în urmă cu doi ani la cursul de Analiză. Multe priviri se îndreaptă atunci în jos. Examenul la distanţă a avut loc. Din păcate, pentru mulţi studenţi acest examen se soldează cu un eşec.

A te pregăti lună de lună, săptămînă de săptămînă, zi de zi, a demonstra astfel, la examenele din sesiune, o pregătire profundă, care să se soldeze nu numai cu promovarea lor, dar şi cu promovarea examenului continuu la care te supune activitatea studenţească ulterioară, apoi exercitarea profesiunii şi însăşi viaţa, iată deziderattul fundamental pe care n-ar trebui să-l uite nici un student în aceste zile febrile de verificare a cunoştinţelor.

Prof. univ. Solomon MARCUS

NINGE LA IZVOARELE POEZIEI

Surprinzător cît de sigur pe uneltele sale poate fi un poet la prima carte ! Şi cît de pătrunzător în reflecţiile sale filozofice ! Şi cît de pregnant în definirea metaforică a unor stări de spirit şi virtuţi proprii tinereţii generoase şi temerare. Fenomenul te impresionează plăcut într-un context în care, din păcate, ne mai este dat să vedem cum cîştigă credit publicitar impostura zgomotoasă şi agresivă.

Încerci de aceea o aleasă satisfacţie intelectuală parcurgînd, revelaţie după revelaţie, versurile lui Marius Robescu selectate cu o matură exigenţă în culegerea semnificativă prin insuşi titlul înscris pe copertă : Ninge la izvoare. **Îmbinînd în chip organic, intim, o poezie a cunoaşterii cu una a elanurilor juvenile, conturîndu-şi cu supleţe viziunile luminoase, poetul realizează nu o dată piese memorabile. Intuind cu fineţe inefabilul, reuşind adesea să-l sublimeze în cristale de frumoasă strălucire, Marius Robescu este mai mult decît o promisiune lirică, e un poet care vădeşte un simţ al dispunerii materiei poetice, neverosimil pentru experienţa sa literară.**

Spaţiul în care se conturează ideea poetică e aerat, de o intensă transparenţă, astfel încît fiecare vers are pregnanţă, se reţine distinct.

Cartea se impune de asemenea prin omogenitate, printr-o polarizare a elementelor poetice în jurul cîtorva ipostaze şi simboluri caracteristice personalităţii artistice în formare a tînărului autor.

Cea mai temerară dintre aceste ipostaze este încercarea de a surprinde dimensiunea mişcării cosmice, integrarea omului în această mişcare : În vreme ce firea mea e cuvînt / şi mă-mpiedec în arme umblînd, / şi nu mai ştiu, / urc spre cumpăna cerului / sau urc sub pămînt. **Nu apare deloc nefirească, eclatantă, această postură a poetului din moment ce îşi reclamă drept termen de asemănare pămîntul :** Dar eu cred că-i semăn pămîntului, / tot aşa de tăiat de curenţi / şi ajungîndu-mi focul dinăuntru / cîteva ere cel puţin / pînă la neţărmuritul îngheţ.

Apa ca izvor, rîu, ploaie, ninsoare este un alt simbol care se „infiltrează" în ţesătura lirică a versurilor, găsindu-şi echivalenţe metaforice de un inedit tulburător : Miroase a ramură frîntă, / a iarbă culcată de ploi, / un rîu a greşit drumul bun / şi e tras de izvor înapoi.

Liniştea, ca o stare proprie împlinirii, meditaţiei cu amplitudini largi, revine şi ea ca un laitmotiv : Prea rar, în clipele de linişte intimă, / se vede luminînd în noi / ca-n lacuri hărăzite / comorile odată scufundate. Venin sau dragoste mare, adoraţie pentru lumină / sau o stea de cărbune...

De altfel prin însăşi titlurile lor, unele poezii se şi revendică drept nişte „ poeme ale luminii" (Răcorile luminii, Stare limpede, Cade lumină **etc).**

Liniştii, precum se remarcă din acest citat, i se asociază întotdeauna limpezimea, lumina transparentă : Din ce loc binecuvîntat, / seara, / cînd frunzele stau grele pe ramuri / ca peştii spînzuraţi de urechi, / ochii mei vor vedea pietrele şlefuite-n adînc ?

S-ar părea după aceste „eşantioane" din textul cărţii că poetul poartă numai un dialog cu cosmosul, cu trecerea ireversibilă a timpului şi este mai puţin apt pentru investigarea timpului concret istoric. Dimpotrivă, e de semnalat un elevat şi intens sentiment al istoriei, al continuităţii unor strădanii milenare ale acestui popor în jurul cărora poetul proiectează aura mitului. De-acum în două mii de ani / creştem stejari / pentru stîlpii caselor noastre, / seminţele lor se hrănesc / dintr-o vale de somn / unde bîntuie încă / firea călare / a primului voivod şi domn.

După Ion Alexandru şi Gh. Pituţ, poate mai tributar decît aceştia ilustrului model, Marius Robescu este al treilea poet care asimilează cu talent şi rafinament lecţia genială a poeziei lui Lucian Blaga. Acesta e un semn bun, de cultură, pentru tînăra noastră mişcare poetică.

Niculae STOIAN

...în şapte rînduri

● Student-clubul a găzduit sîmbătă seara un reuşit recital (poezie şi muzică) susţinut cu vervă de Adrian Păunescu şi Costin Miereanu.

● Salutăm cu căldură noul aspect al numerelor de duminică ale „Scînteii tineretului", rod al căutărilor originale, fanteziei şi bunului gust gazetăresc.

● Redeschis după o lungă renovare, Teatrul Mic îşi întîmpină publicul cu trei microexpoziţii de foaier, printre care două de gravură şi sculptură şi una a afişului de teatru polonez, deosebit de sugestivă.

● Un recital de înaltă ţinută al violonistului Jasha Heifetz, însoţit de o prezentare competentă a lui George Sbîrcea, a inaugurat la televiziune rubrica „Mari interpreţi", demnă de semnalat.

● Cu o promptitudine remarcabilă, Difuzarea Filmelor îşi începe sărbătoreşte anul cu seriile III şi IV din „Război şi Pace". Le urăm să-şi menţină această rapiditate de acţiune...

● Apreciem ideea „Luceafărului" de a deschide o dezbatere în urma debutului dramatic al lui Marin Sorescu. Aşteptăm trecerea la fapte, deşi nu vedem ce ar mai fi de adăugat...

● Luni, 15 ianuarie, în holul Teatrului de Comedie s-a deschis expoziţia de grafică a artistului :

7 ARTE 7 ZILE

MIHAI PELIN ŞI PROZA DE ELABORARE

Mihai Pelin este un prozator care a debutat ca poet. Şi în situaţia lui se găsesc mulţi. Mă întreb dacă un prozator care a abandonat poezia poate ajunge un prozator veritabil, el nefiind, în această poziţie, un prozator înnăscut (cum ar fi Breban, Neagu sau Băieşu). Un răspuns negativ ar fi, la prima vedere, foarte simplu. Dar lucrurile pot fi interpretate şi altfel. Dacă el, prozatorul, a decis, după îndelungi oscilaţii, după o anumită experienţă poetică, să scrie numai proză, înseamnă că această decizie este tocmai actul adevăratului debut, înseamnă că avem în faţă un prozator serios, cu o bună ştiinţă a scrisului, nu o explozie galopantă de cuvinte.

Este aşadar Mihai Pelin un prozator care nu erupe spectaculos, nu dărîmă zei şi mituri, nu scandează lozinci novatoare, ci se aşează cuminte şi calm în banca rarilor prozatori de expresie pe care-i avem ? Dacă, în general, critica literară a consemnat fără entuziasm „Redactori şi pianişti", nu e vina prozatorului, ci a celor care, grăbindu-se să se afirme într-o disciplină critică, n-au ochi decît pentru valorile tumultuoase, n-au cultura necesară pentru a sesiza valorile mai fine.

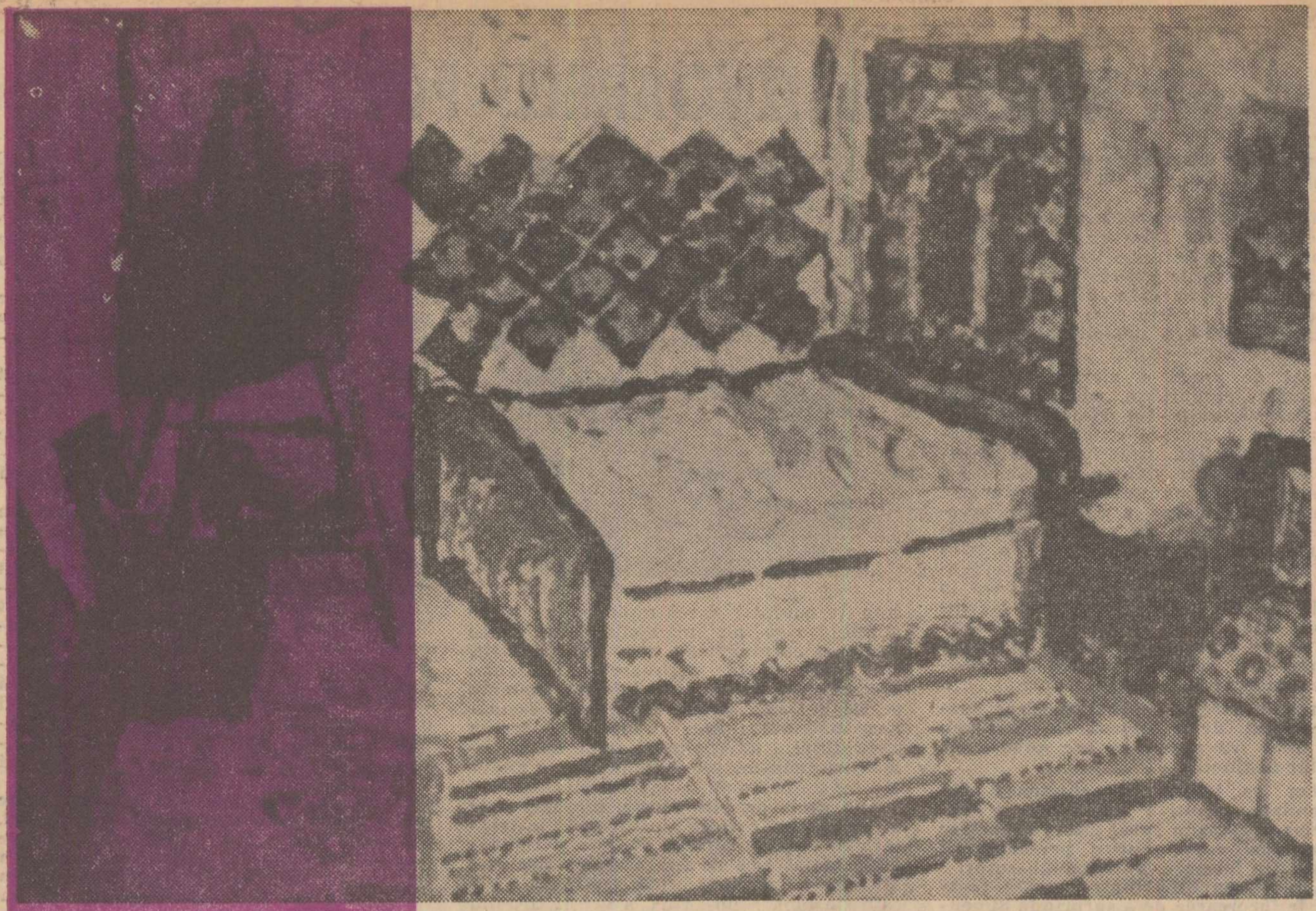
Nu-i căutăm lui Pelin izvoarele (chiar dacă unele se văd încă, sesizăm puterea de asimilare, de prelucrare, de inovare). Undeva departe stă figura misterioasă a lui Mateiu Caragiale, alături, bonom şi liric, Saroyan (oriental oricum). Nu vom încerca nici să stabilim care dintre prozele volumului este mai reuşită (sau dimpotrivă). Proza lui Pelin se cere discutată altfel, ca într-o cameră de rezonanţă. Pelin se adresează cu sfială unor inimi deschise, foarte sensibile, cuvintele lui vibrează în mari halouri sonore şi înţelegerea lui se produce la locul de întîlnire a sunetului rostit, cu ecoul lui.

Eroii nuvelelor şi schiţelor lui Pelin sînt oameni ciudaţi, cu o imperioasă nevoie de mărturisire. În viaţa lor ceva nu moare, ceva arde lăuntric memoria, se zbuciumă, căutînd supapa spovedaniei. Autorul este uneori un spectator neutru, alteori un repovestitor. Mihai Pelin încearcă să aureoleze, să mitizeze o nouă categorie de oameni : şoferii. În alte părţi încearcă şi alte mitizări. În lumea şoferilor izbuteşte. Şi izbuteşte pe două planuri. Să luăm de exemplu nuvela „Redactori şi pianişti". În final înţelegi că totul a fost povestit de un şofer unui pasager întîmplător. Şi dintr-o dată ai viziunea clară a întregii întîmplări. Îl vezi pe şofer atent la şosea, ocolind obstacole, frînînd, oprind la bariere, vorbind rar, neinsistînd asupra amănuntelor. Figurile oamenilor se alcătuiesc greu, fiecare episod aşezînd o trăsătură, o imagine. Finalul îl obligă pe cititor să reia întîmplarea, s-o judece în funcţie de un adevăr lansat abia acum. Şi în alte nuvele observăm acelaşi mod de a construi : oamenii apar brusc, dintr-o lume necunoscută, luminaţi puternic de un far într-o noapte profundă. Ei se alătură cu gesturi fireşti, aşteptînd momentul în care povestea vieţii lor se cere derulată. Există în aceste nuvele de fiecare dată un ascultător tăcut, care poate fi autorul însuşi, aşa cum poate fi oricine. În alt plan, şoferii devin ei înşişi eroii unei întîmplări („Trepte rupte"), Pelin sesizează just că lumea şoferilor este în sine spectaculoasă, dar nu-l atrage aventura propriu-zisă (ca-n western-uri), ci drama potenţială a tăcerii, a acumulării. Şoferii sînt oameni care trăiesc multă vreme singuri, circulînd în spaţiu cu o altă viteză. Efectul este apariţia unei a patra dimensiuni. În această a patra dimensiune se mişcă Pelin în voie. Prozele lui sînt încercări de a traduce în limite obişnuite, tridimensionale, perceptibile, o lume misterioasă, mitică. De aceea eroii lirici, mărturisindu-se, au naivitatea de a-i concepe pe ascultători ca rude apropiate. Ai impresia că în volumul lui Pelin o familie numeroasă s-a adunat cu prilejul unei sărbători. Membrii acestei familii nu s-au văzut de mult şi acum au găsit un prilej minunat de a afla unul despre altul cîte ceva. Aşa se motivează şi economia de date biografice : se presupune că oamenii se cunosc cît de cît între ei, că tot ce este în plus nu interesează pe nimeni.

Încă o observaţie, în legătură cu modul de construcţie a prozei lui Pelin. Cineva propunea colajul ca tehnică personală la Pelin. Dacă simpla alăturare a unor episoade se poate numi colaj — de acord. Nouă ni se pare însă că tînărul prozator, receptiv la noutatea vremii în care trăieşte, introduce în proză tehnica prefabricatelor. Povestirile sînt alcătuite din segmente mai mari sau mai mici, dar nu întîmplător (ca în colaj), ci după un „proiect" iniţial bine elaborat.

Recomandăm aşadar o carte, „Redactori şi pianisti", şi un prozator talentat, matur, de la care aşteptăm o evoluţie calmă, progresivă, spre desăvîrşire.

Constantin DUICĂ

SE PROPUN:

- DISPUTE ŞTIINŢIFICE ŞI FILOZOFICE ALE STUDENŢILOR CONDUSE DE MARILE PERSONALITĂŢI.
- PROCESELE UNOR OPERE LITERARE ŞI ARTISTICE ÎN PREZENŢA AUTORILOR ŞI A UNOR CRITICI DE SPECIALITATE.
- SESIUNI SPECIALE STUDENŢEŞTI DEDICATE MARILOR EVENIMENTE POLITICE DIN VIAŢA ŢĂRII.
- CURSURI FACULTATIVE DE INIŢIERE ÎN DOMENII ALE CULTURII EXTRINSECE SPECIALITĂŢII.

DEMNITATEA OPINIEI

Înscriindu-se într-o mişcare de idei mai vastă, reflectată de curînd în Hotărîrea Plenarei Comitetului Central al P.C.R. cu privire la îmbunătăţirea muncii educative în rîndul tineretului, revista „Viaţa studenţească" a iniţiat în ultimele ei numere o amplă şi curajoasă dezbatere în jurul unora dintre cele mai „delicate" probleme ale tinerei generaţii universitare.

Dar să urmărim lucrurile mai îndeaproape.

În relaţiile universitare esenţiale pentru formarea lor, cele cu corpul didactic, studenţii sînt trataţi de cele mai multe ori — faptul e mai evident în centrele universitare din provincie — ca nişte şcolari întîrziaţi şi majoritatea au ajuns realmente la această condiţie. Cursurile sînt, mai toate, obligatorii, ca materie şi ca frecvenţă. De la catedră se dictează, studentul fiind somat uneori direct să noteze şi ameninţat cu spectrul examenului. La seminarii, asistentul, pus să „aprofundeze (?!?) cunoştinţele predate la curs" (aşa cum defineşte regulamentul suprem misiunea seminarului. „Studentul" va fi chemat, de obicei, la ordine, ori de cîte ori ar cuteza să ridice o problemă cît de cît extrinsecă planului de seminar sau chiar bruscat ori neluat în considerare de-a dreptul dacă ar propune spre discuţie în grupă o chestiune neprevăzută în „planul calendaristic" controlat şi aprobat de către decanat. El, care citise în Marx negru pe alb: „de omnibus dubitandum esse", nu are în fapt latitudinea să se îndoiască de nimic din ceea ce i se spune la curs ori seminar, nici chiar dacă aceasta s-ar face şi numai pe baza „bibliografiei obligatorii" indicată la aceleaşi cursuri ori seminarii.

Datorită supraîncărcării cu obligaţii didactice, obşteşti ori administrative şi a birocratizării excesive a acestor munci, profesorul se poate întîlni practic cu studentul său atîta timp cît actuala formă a „consultaţiilor" nu se dovedeşte eficientă — numai cu două ocazii : la curs (într-o sală unde mai există cca 100—150 de „chipuri" la fel), şi la examen (cînd din aceleaşi motive... matematice, timpul maxim afectat unui răspuns nu poate depăşi mai mult de 20 de minute). Era să uităm însă şi o altă împrejurare : dacă un student de la Politehnică, de pildă, ar dori să prindă 3 cursuri de Istorie a literaturii sau a artelor, cu preţul renunţării la două seminarii despre care crede că nu-i pot aduce nimic nou, şi la două ore de curs cu un propunător pe care nu-l poate urmări, el va avea prilejul să se intîlnească cu unii profesori ai săi (acum în calitate de decani, prodecani) şi cu asistentul (în calitate de reprezentant al organizaţiei de tineret (!) la „comisia de disciplină". unde va fi aspru muştruluit pentru cele cîteva absenţe „nemotivate").

„Lipsa unei consultări mai temeinice" a opiniilor studenţeşti, „insuficienta consideraţie de care se bucură propunerile lor" (şi ne gîndim mereu, la cei mai buni studenţi ai noştri, asupra cărora trebuie îndreptată atenţia cercetătorilor) au fost şi mai evidente în cadrul activităţilor educative şi obşteşti.

Organizaţia U.T.C. va trebui să vegheze la aplicarea în viaţă a măsurilor ce se preconizează, să militeze cu perseverenţă împotriva oricăror încercări de a trata studenţimea ca pe o masă amorfă, împotriva formalismului şi superficialităţii, împotriva subminării calităţii universitare ; prin acţiunile sale va trebui să afirme prestigiul şi demnitatea studentului nostru — profesorul, specialistul şi omul de cultură de mîine, nădejdea ştiinţei şi artei româneşti, avangarda progresului societăţii noastre.

M. BADEA

CELUI CE GÎNDEŞTE SINGUR

Tot mai des se vorbeşte despre o explozie ştiinţifică a secolului. Fără îndoială că studentul e, prin natura lucrurilor, în miezul acesteia. Şi pentru că nu te poţi mişca în lumea ştiinţei fără ca această lume să nu-ţi mişte sufletul, el vibrează adînc la tot ce, pătrunzătoare, mintea omului iscodeşte ; simte o necontenită tentaţie să-şi spună punctul de vedere, să contribuie măcar cu puţin la fixarea coordonatelor adevărului pe axa gnoseologiei. Rămîne însă descoperită posibilitatea, măsura în care o poate face. Sigur, primul şi cel mai important mijloc de formare în acest sens este seminarul. Cît de mult aşteptam dezbaterile din seminariile de Istoria filozofiei (cu prof. D. D. Roşca), unde erai, prin forţa logicii orientative impuse de profesor, obligat să gîndeşti — în nici un caz să reproduci ; cele de Materialism dialectic sau Epistemologie (conf. Călina Mare), unde reuşeam să ne credem deja „filozofi", constatînd sau „corectînd" opinii şablon — atît de fluturate în revistele de specialitate : ori Istoria sociologiei (conf. Ion Aluaş) sau Etică (prof. Ernö Gall), în care spiritul nostru se trezea de la o realitate, impusă de o anumită perioadă şi o anumită concepţie, la una veridică. autentică... Dar ce am putut alege decît o atitudine refractară, o îndoielnică credibilitate (în nici un caz carteziană !) de la orele de Economie politică, unde totul trebuie reprodus după „ultimul cuvînt în materie..." (fără întreruperi şi întrebări) sau Istoria doctrinelor economice, ori alte materii, nemaivorbind de nivelul scăzut al altora, unde deseori confruntarea student-profesor primea aspectul unei înfundături care se evita prin „asta nu face parte din ceea ce v-am predat..."

Un alt pas spre afirmare (cum ar trebui să fie), o tribună de punere în valoare a potenţelor studentului sînt cercurile ştiinţifice studenţeşti. Într-o anumită măsură ultima conferinţă pe ţară a secţiei de ştiinţe sociale a cercurilor studenţeşti, ţinută la Cluj, a înviorat atmosfera acestora. A trezit un interes deosebit o lucrare (care în paranteză fie spus n-a adus cine ştie ce contribuţii în clarificarea problemei) şi asta în primul rînd prin îndrăzneală (stîrnind discuţii ce mai continuă şi azi în rîndul studenţilor noştri). E vorba de lucrarea studentului bucureştean Iosif Boda „Despre definirea conceptului de materie". Era o lucrare critică la adresa definiţiilor date pînă acum materiei ; a limitelor acestora, a unilateralităţii... Nu vreau să exprim opinii pro sau contra. Susţin însă nevoia de îndrăzneală, de depăşire a stadiului în care „argumentam" orice afirmaţie printr-un citat *(uneori de o dubitabilă autenticitate)* din clasici.

E necesară de aceea lărgirea cadrului „disputelor" filozofice de la nivelul facultăţilor la cel al institutelor cu profil similar din întreaga ţară ; *crearea posibilităţii de confruntare a valorilor studenţeşti (chiar mici fiind) cu mediul din care provin. Pentru aceasta întîlnirile periodice dintre studenţii de la diferite facultăţi din ţară, publicaţiile care să vehiculeze aceste valori — fără nici un fel de restricţii — sînt iminente. Numai astfel ceea ce e viabil va rămîne, aşa încît... de ce atîta inerţie ?*

Gh. ZANC

STUDEN
ÎN MIŞCA
DE ID

:xistă o dialectică a inițierii, înțele-
și opțiunii științifice cultivabilă în
e școală și manifestă încă din timpul
or universitare. Cum apreciați pre-
studentului în mișcarea de idei?**

l eram student în anul I am încercat
ometria analitică în mai multe mo-
cursului profesorului Gheorghe Ți-
gant, clar, dar cristalizat într-un
m — m-a îndemnat să cercetez și alte
geometrie analitică. Procedeul l-am
alte discipline. Am ajuns astfel să
opinie, să-mi permit observații critice
cu anumite puncte de vedere expri-
ste cursuri. Poate părerile mele erau
te, și mai tîrziu am reușit să înțeleg
dificil să elaborezi un curs care să de-
modă, dar citirea unei literaturi de
cît mai variate mi-a cultivat intere-
, curajul și competența de a emite
i amintesc cu plăcere de emoția cu
ecuram împreună cu Șerban Țițeica,
, la ședințele Societății de matema-
mă să nu fim îndepărtați din sală
r studenți, iar acolo participau ma-
le prestigiu! Riscam, căci pentru noi
ită nevoia lăuntrică de a ne insinua
țifică.

atematică este posibilă și necesară
mai multor moduri de punere și
„problemelor", în fizică, biologie,
indispensabilă înțelegerea curente-
manifestă în aceste științe. De aceea,
necesară **organizarea, pe fundamen-
al materialismului dialectic, a
DE CURENTE COMPARATE, care să
entului pătrunderea esenței și pozi-
țifice și filozofice și implicit critica
ea, în cunoștință de cauză, la un
ltul.**

le de azi, un număr tot mai mare
intelectuali, trebuie informat în le-
t ce poate contribui la făurirea unui
ent de cultură generală și de spe-
**d că trebuie să realizăm aceasta
de caracterul unitar al științei și
științelor de frontieră.** Astfel, **ar fi
surile facultative de cultură biolo-
tică, filozofică, artistică, organizate
pentru cei interesați într-o jonc-
științe, sub forma unor simpozioane,
ltățile de specialitate.** Această mă-
duce surprize imense: pot apărea
n domenii la care nimeni nu s-a
iresc, de exemplu, ca studenții fizi-
ună probleme privind viitorul fizicii,
lua atitudine față de acestea nu
de cunoștințe serioase de ciber-
, filozofie. Cînd eram elev se ducea
dispută în legătură cu teoria relati-
un general de artilerie care afirma
pe Einstein. Desigur, profesorii Ți-
cu luau atitudine față de părerile
dar oameni cu sau fără cultură în
u sălile unde se înfruntau aceste

mulți tineri interesați față de un
ltul al științelor. Am aflat cu plă-
uri de elevi audiază cursul de arit-
ria numerelor, ca și alte cursuri ce
ltatea noastră. Ceea ce este sem-

**mbianța propice discuțiilor este una
condițiile esențiale afirmării nestin-
opiniei, în efortul de aflare a ade-
. O considerați determinantă? Cum
rierează etica disputei, adică mo-
franchețea, curajul de a-ți recu-
eroarea, cu instrucția științifică se-**

iscoditor trebuie dirijat inteligent și
ătre oamenii care și-au făurit prin
competență și înțelegere o legătură sufletească cu tineretul, pentru că entuziasmul propriu vîrstei poate favoriza în anume cazuri alunecarea pe o linie greșită. **Aberațiile, erorile apar însă prin inexistența preocupărilor intelectuale serioase.** De aceea, **instruirea și educația tineretului în spiritul curajului opiniei, introducerea lui în mișcarea de idei, înseamnă crearea gustului pentru disputa științifică în condițiile existenței posibilităților tehnice** (o bună organizare a procesului de învățămînt și deci mai mult timp pentru studiul individual, instrumente multiple de informare, un mod nou de examinare care să permită fructificarea studiilor personale ale tînărului capabil să se exprime ca un oponent științific al profesorului său; de aici decurgînd o reconsiderare pe temeiuri superioare a seminarului și consultațiilor) **toate acestea în ambianța propice unui curent. Dacă noi reușim să creăm o modă a discuțiilor științifice și artistice, un climat, atunci îi cîștigăm pe tineri. Aceasta va însemna pentru ei o mai mare responsabilitate, mai multă independență, putința de a gîndi cu propriul cap, curajul de a afirma și nega. Asemenea studenți contribuie la schimbarea atmosferei, torpilează tendințele de aliniere ale masei mediocre.**

Acad. prof. NICOLAE TEODORESCU:

Efervescența la puterea ADEVĂR ȘTIINȚIFIC

Cenaclurile și societățile studențești existente înainte de război își vor fi format o anumită tradiție culturală și științifică întemeiată pe un viu spirit de dispută. **Astăzi, organizația de tineret poate crea o nobilă tradiție din promovarea acestui spirit la studenți.** Este timpul să luăm aminte că o serie de tradiții valoroase au fost dacă nu complet înlăturate în orice caz ignorate, fără a le înlocui cu ceva; astfel, metodele de educație a tineretului au fost mereu schimbate, păstrînd prea puțin din ceea ce acumulasem pozitiv. De aceea, **trebuie să recapitulăm și să inițiem pentru a ajuta tineretul să pătrundă în lupta de opinii, cu acea competență și ținută definită de „stilul universitar" de muncă.** Urmarea este fructuoasă și pentru profesor. Opinia studențească îl obligă. Foarte mult. Uneori însuși profesorul este nevoit să recunoască propria sa eroare. Nu oricine o face. Curajul acesta este însă atributul personalității integre, de o nedezmințită competență și asemenea personalități ne propunem să mulăm. De aici, un tandem continuu. Mediocritatea se elimină și de o parte și de alta. Desigur, nu fără reacție. **Lupta de opinii, disputa, scot la iveală insuficiențele. În lipsa lor, incompetența se complace și seamănă incompetență.**

Dar ajungînd aici **trebuie să adăugăm premiselor „tehnice" — spațiul de manifestare a opiniei. Studenții trebuie să se întîlnească la facultate ca într-un club intelectual** pe care să-l prefere altor locuri unde acum își irosesc timpul. În însăși incinta Universității din Cannes există un club-bar pentru cîteva sute de studenți; ceva asemănător am întîlnit la Universitatea din Lièges. Acest lucru trebuie avut în vedere cînd se construiesc noile clădiri universitare. Este nejustificată teama că aceasta ar dăuna atmosferei de seriozitate a universității; este bine știut că mediul impune comportarea, iar cel al facultății este bine definit, activ, pentru a nu fi viciat de abateri întîmplătoare. **În institutele noastre de învățămînt superior există acum toate datele unei INTOLERANȚE BIOLOGICE față de extravaganțele vestimentare și spirituale.**

Cred de asemenea că **se poate face un salt și în ce privește stimularea originalității în pregătire și manifestare: premii în burse, călătorii, sume de bani etc.**

DOUA LUCRĂRI DE ȚUCULESCU

Stînga sus: „Interior de la Mangalia"

„Ultimul tablou"

Prof. univ. MIRCEA POPESCU:

COMPETENȚA ÎMPOTRIVA DILETANTISMULUI

— Opinia artistică este apanajul celor inițiați. Dar gustul artistic poate fi educat. CUM?

— Din păcate, în rîndul tineretului în genere și cel universitar în special este foarte răspîndită ideea că despre arta plastică judecățile se pot emite cu foarte mare ușurință; adică, este suficient să vezi pentru a înțelege valoarea și mesajul operei de artă. Ca specialist, aș atrage atenția însă că **exprimarea unei opinii, antrenarea în disputa artistică sînt justificate doar de un contact mai îndelung cu opera de artă, de o educație și autoeducație sistematică, care, deocamdată, au la noi doar un caracter sporadic.** Fără cunoașterea nemijlocită a operei originale, fără o experiență vizuală bogată nu se poate forma gustul estetic, iar studentul, viitorul intelectual, trebuie ferit de pericolul snobismului.

Este deci necesară o legătură mai strînsă a școlii cu arta propriu-zisă, formarea deprinderii de a frecventa muzeele, expozițiile. În alte țări, marile universități au propriile lor muzee, iar programa analitică a școlilor și facultăților prevede ore ce se desfășoară nemijlocit în muzeele de artă și științe.

În al doilea rînd, trebuie organizată o acțiune energică de cunoaștere a istoriei artei. Cred că un curs informativ de istoria artei trebuie introdus nu numai în universități, ci și în institutele tehnice. Asemenea măsură ar fi favorizată de o reformă a programei de învățămînt care să creeze studentului mai mult timp pentru formarea sa multilaterală. În orice caz, în facultate trebuie să se insiste mai mult decît pe informare — pe crearea acelor premise care-i vor îngădui în viitor intelectualului o judecată estetică de valoare. **Orice discuție competent orientată poate contribui la educarea estetică a studenților, la pătrunderea lor în țesătura artistică a operei, inclusiv, de exemplu procesul unei expoziții care stîrnește controverse.** Trebuie să fie mai bine cunoscute resorturile artei moderne, față de care tînărul să poată avea o atitudine independentă, iar nu de respingere apriorică, ceea ce va da putința înțelegerii artei conform spiritului modern.

În privința studenților de la institutele de artă problema evitării superficialității și subiectivismului în emiterea opiniei despre opera de artă se pune cu și mai multă seriozitate. S-ar putea reaminti că între învățămîntul teoretic și practica artistică nu s-a realizat încă o legătură suficient de strînsă. Studentul trebuie să-și petreacă mai mult timp în fața operei de artă și mai puțin la cursuri teoretice. Lipsurile învățămîntului artistic, menționate de altfel unilateral aci, se răsfrîng asupra competenței unor tineri. Nu sînt de părere că trebuie să ajungi la vîrsta pletelor albe pentru a fi critic de artă. Dar mulți tineri emit judecăți foarte categorice, verdicte drastice despre artiști cu experiență, fără modestia necesară începutului carierei de critic și istoric de artă, ceea ce este un pericol și pentru ei și pentru opinia artistică în genere.

TII

REA

E I

DORIN RĂDULESCU, Electronică:

Discuțiile de principiu în jurul cursurilor facultative ar trebui să reprezinte un moment depășit, trecînd actualmente în stadiul detaliilor organizatorice. Totuși, „mieux vaut tard que jamais".

Cred că la Institutul politehnic organizarea acestor cursuri facultative de factură umanistă începe să devină un imperativ dictat de densitatea și gradul înalt de specializare al cursurilor obligatorii. Dincolo de aspectul deloc neglijabil al limitării la domeniul propriei specialități, aspect iminent chiar pentru studentul politehnician, astfel de cursuri facultative nu vor trage o linie de demarcație între pregătirea de specialitate și cultura intelectualului. **Spunînd acestea mă refer la un** curs de Sociologie a muncii. **Pe de altă parte, cred că nu mai este necesar să anticipez entuziasmul cu care ar fi primit un curs de literatură universală modernă, un curs de Istorie a teatrului sau de Istorie a muzicii moderne și jazului...**

Dacă organizarea unor astfel de cursuri facultative comportă probleme încă nerezolvate, de ce nu se organizează pentru început, în mod experimental?

M. MORARU, Limbă și literatură română:

La noi sînt mulți studenți care publică versuri, critică literară, fac publicistică. Dar, cu puține excepții, totul pare făcut prea „profesional". S-a emis cîndva ideea unor cursuri de științe „exacte" și la noi. Firește, nu e vorba neapărat de matematică. Dar așa cum există cenaclul „Junimea" pentru poeți, de ce n-ar exista cenacluri care să găzduiască discuții pe teme de cultură, artă, știință etc.?

G. ARION, Limbă și literatură română:

Evident, nu pot fi numite dispute științifice fermecătoarele controverse din recreații, purtate în jurul cine știe cărei chestiuni. Aceste dispute trebuie să pornească de la probleme reale și interesante și nu pot să se desfășoare decît pe baza unor lucrări ținute de studenți, nu numai în cadrul seminariilor, sau al cercurilor științifice. Lucrărilor reușite, care nu sînt numai rod al informării autorului, dar și al punctelor de vedere originale pe care el le are, n-ar fi rău să li se facă loc în vreo revistă.

A MAREȘ, Arhitectură:

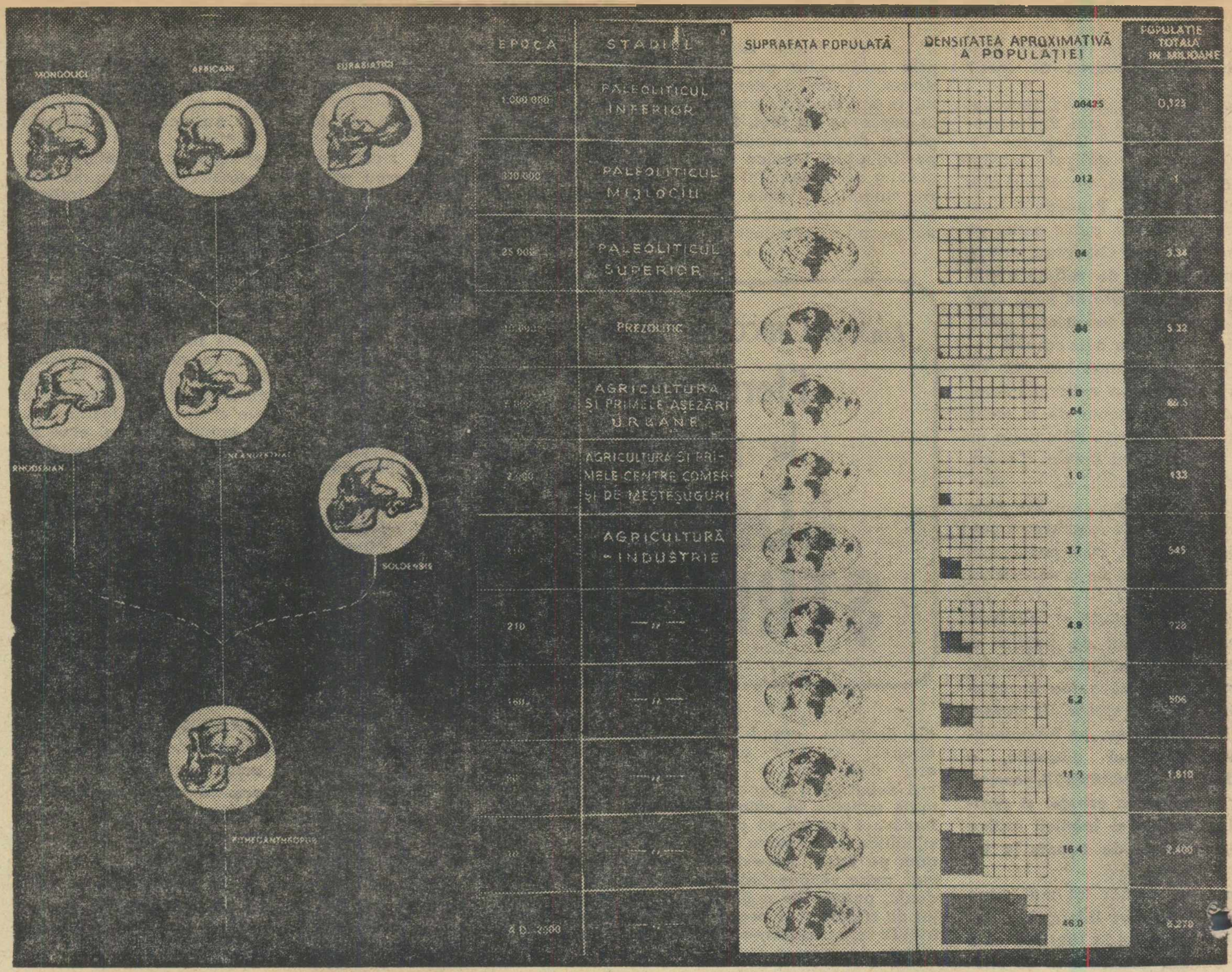
Studioul de teatru studențesc experimental este rodul unor confruntări la care studenții arhitecți au fost prezenți. Anul trecut facultatea noastră a găzduit o „confruntare" — prin expoziția colegilor noștri de la arte plastice. Este însă prea puțin. Mă gîndesc cît de avantajos ar fi pentru noi dacă s-ar organiza în vreun fel întîlniri între filologi și arhitecți, actori și matematicieni.

D. POPA, Regie film:

Trei factori condiționează disputa artistică studențească: existența unor oameni cu simț artistic, un loc unde ei se pot întîlni, eventual ca într-un cenaclu, organizarea.

EVRIKA!

Cine ești d-ta, DOMNULE ADAM?

Sîntem mereu mai bine pregătiți pentru posibila întîlnire cu ființe extra-terestre. Studiem modalitățile de a le organiza un program de vizite și căutăm prin dicționare și tratate de matematică superioară spre a găsi — cine știe? — un limbaj potrivit ca să ne înțelegem. Dar, în preajma unei asemenea întîlniri revine obsesiv întrebarea: cine sîntem noi înșine, pămîntenii? Și, înarmați cu cele mai recente date ale științei și cu un dram în plus de imaginație, din nou și din nou adresăm biblicului erou întrebarea: cine ești dumneata, domnule Adam?

„BIBLIA RASIȘTILOR"

1962. „The origin of races". Autor: Carleton S. Coon. Apariția unei noi cărți rasiste n-ar reprezenta în fond nici un fapt senzațional. Nu e nici prima și nici ultima (din păcate!). Doar că forțele reacționare ale pseudo-științei care susțin campania pentru acoperirea originilor îndepărtate ale omului cu ceața falsurilor (campanie menită să justifice rasismul și neocolonialismul prin argumentele despre nașterea omenirii), găsesc în această lucrare teze noi, o marfă încă necompromisă pe piața ideilor. Antropologul autor al acestei lucrări devenită „Biblia rasiștilor" pretinde că trecerea de la homo errectus la homo sapiens s-ar fi produs în 5 etape succesive, corespunzind diferitelor rase: caucazoidă sau albă, mongoloidă sau galbenă, congoidă sau neagră, capoidă sau boșimană și australoidă sau australiană. Teza lui Coon este aceea că la homo sapiens a ajuns mai întîi (așadar cu cel mai mult timp în urmă) rasa albă, apoi cea galbenă, celelalte rase urmîndu-le abia după o lungă perioadă. Negrii, spre exemplu, ar fi devenit sapiens doar cu vreo 40—50 000 de ani în urmă, cu sute de mii de ani mai tîrziu decît albii. Cu alte cuvinte, primul Adam ar fi fost alb, al doilea galben, al treilea negru...

Așa premisă, așa concluzie: din ipoteza (imaginară și ea) a apariției raselor **înainte** de apariția omului în accepția de sapiens, furibundul apărător modern al rasismului încearcă să tragă concluzia justeței contemporane a procedeelor de discriminare și asuprire ale oamenilor de o culoare față de cei de altă sau alte culori.

REPLICA LUI CAMPBELL

1967. „Revoluția umană". Autor: I. Campbell. O nouă lucrare consacrată aceleiași teme: Cine a fost Adam? Cum s-a produs procesul apariției omului? Cînd au apărut rasele? Doar că răspunsul este în total dezacord cu acela al lui Coon. Sintetizînd descoperiri recente cu caracter paleontologic, antropologic, etnografic și anatomic, Campbell conchide într-un spirit totodată științific și antirasist că, pînă la apariția lui homo sapiens, **trunchiul omenirii a fost unitar**, constituirea raselor fiind un proces ulterior.

Dar, deasupra acestei polemici, cartea lui Campbell prezintă interes întrucît ea reamintește și îmbogățește cunoștințele noastre despre minunata și fascinanta ascensiune de la animal la om, despre acest proces de umanizare tot mai bine cunoscut, al cărui adevăr a devenit atît de evident încît chiar și numeroși exponenți ai Vaticanului îi recunosc valabilitatea.

Unul dintre capitolele în care s-au adunat în ultima vreme cele mai multe date noi este cel privitor la maimuțele antropoide și ființele preumane care au fost strămoșii lui Adam. Pitecantropii, sinantropii, zinjantropii, paleancontropii, atlantropii sînt numeroasele denumiri date acestor „rude îndepărtate", numiri care de cele mai multe ori nu se justifică prin deosebiri structurale, ci mai ales prin locul și momentul descoperirii „rămășițelor lor pămîntești". Campbell și-a propus o simplificare a acestor numiri menită nu numai să corespundă mai exact faptelor, ci și să sublinieze unitatea „familiei" umane.

După această ipoteză, de la o formă de maimuță, probabil propliopitecul, evoluția a continuat prin veriga ramapitecului, la australopitec, apoi la homo errectus și homo sapiens. Faptul cel mai nou în acest „arbore genealogic" al lui Adam îl constituie descoperirea zinjantropului denumit și ramapitec, făcută prin cercetările antropologice de pe teritoriul Africii. Fapt nou și chiar senzațional, întrucît teza în vigoare pînă de curînd cu privire la originea asiatică a celor mai vechi strămoși ai omului se dovedește a fi infirmată: Adam s-a născut, după toate probabilitățile, pe continentul negru, spre marea neplăcere a domnului Coon și a oricăror alți rasiști.

ADAM TRECE LA TREABĂ

Conform Bibliei, abia după „păcatul originar", Adam (împreună cu consoarta lui) a fost silit să-și cîștige pîinea muncind cu sudoarea frunții. Știința pune sub semnul îndoielii o atare ordine a lucrurilor. În loc ca munca să fie rezultatul ulterior al nașterii și viețuirii omului ea se dovedește a fi integrată organic, simultană și determinantă în procesul apariției omului. Acea ființă necunoscută a fost mai întîi muncitoare și abia mai apoi a putut spune om și s-a putut recomanda: „Eu sînt Adam". Nu vom reveni asupra lucrurilor bine cunoscute în această privință. Vom aminti doar că cercetări recente dovedesc că pînă și predecesorii atît de îndepărtați ai lui homo faber, cum a fost ramapitecul, se serveau de unelte: pietre îndeosebi, dar și bucăți de lemn pe care ei le utilizau în mod întîmplător fără a le construi, ci doar găsindu-le de-a gata în natură și adeseori chiar fără a păstra memoria folosirii lor, trebuind de fiecare dată să le redescopere.

Este cert că Adam, pus în fața unei naturi copleșitoare și plină de mister, a trebuit înainte de a învăța să „dea din coate" să se priceapă în a-și utiliza mîna. Căci, dacă munca l-a creat pe om, mîna este aceea care l-a transformat din animal în ființă rațională. Studiile de anatomie comparată din ultimii ani dovedesc fără putință de tăgadă că și la multe animale există funcțiuni asemănătoare cu ale mîinii. Particularitatea constă însă în faptul că aceste organe servesc animalelor doar pentru a se ajuta în procurarea hranei, în apărare și luptă, deci în funcții de asimilare sau distrugere, în timp ce mîna omului a devenit un organ constructor, capabil să transforme obiectele și să le facă utile.

Cînd Adam și-a descoperit aptitudinile creatoare, el a început să exercite „meserii" tot mai variate, dezvoltîndu-și paralel gîndirea, posibilitățile de comunicare, deci sociabilitatea. Campbell notează cu umor pagini imaginare ale unui „jurnal de însemnări ale unui troglodit":

„Am văzut niște păsări mîncînd ceva printre ierburi. Îmi era atît de foame încît am încercat și eu să mă hrănesc cu boabele pe care păsările le culegeau. Nu prea erau bune, dar mi-au potolit totuși foamea. Am pus cîteva deoparte, pentru mai tîrziu. Zilele următoare am avut norocul să vînez un cerb, astfel că mi-am asigurat carnea pentru mai multă vreme. Cînd, după un timp, foamea mi-a dat din nou tîrcoale, am căutat boabele pe care le aruncasem pe pămînt. Și, spre marea mea mirare, în locul lor am găsit ierburi..."

De la vînătoare la agricultură, prin șirul fără șir al strădaniilor și întîmplărilor, Adam se ridică astfel tot mai mult pe scara civilizației. Și el înfăptuiește chiar cea dintîi „revoluție industrială": descoperirea focului. Azi se știe că primii homo errectus cunoșteau focul, fiind probabil că încă australopitecul îl utiliza. Iar focul, pe lîngă transformarea radicală a „industriei alimentare", a permis largi utilizări ale produselor naturale: fier, bronz, aramă în ceea ce trebuie să fi fost începuturile mineritului și metalurgiei.

Paralel cu procesul continuu al „politehnizării" Adam pășea treptele culturii prin apariția limbajului, a scrierii și apoi, treptat, a tot ceea ce înseamnă produs al spiritului.

Cine ești dumneata, domnule Adam? O întrebare care a suscitat infinite răspunsuri, o întrebare care a prilejuit infinite controverse, o întrebare care pune mereu noi întrebări.

EXPLOZIA DEMOGRAFICĂ

(Populația în milioane după datele O.N.U.)

Teritoriul	1900	1925	1950	1975	2000
Africa	120	147	199	303	517
America de Nord	81	126	168	240	312
America de Sud	63	99	163	303	592
Asia	853	1020	1380	2210	3870
Europa	423	505	574	751	947
Oceania	6	10	13	21	29
Terra	1546	1907	2497	3828	6267

Așadar, în 100 de ani numărul strămoșilor lui Adam crește de 5 ori.

Durata medie a vieții în diferite epoci

Neanderthal	29,4 ani
Paleolitic superior	32,4 "
Mezolitic	31,5 "
Neolitic	38,2 "
Grecia antică	35 "
Roma antică	32 "
Anglia 1276	48 "
Anglia 1400	38 "
Statele Unite 1900	61,5 "
Statele Unite 1950	70 "

(După un articol publicat în revista „VIE NUOVE")

CONTEMPORANI CARE AU INTRAT ÎN ISTORIE

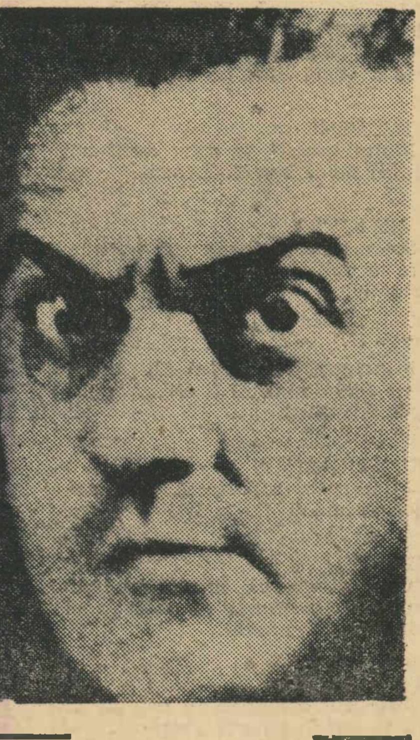
Federico Fellini

Fellini e un bărbat a cărui statură e greu de evaluat. În orice caz e masiv şi, paradoxal, extraordinar de agil. Chipul lui are o mobilitate uluitoare a expresiei, iar ochii trăiesc intens, parcă de sine stătători, reflectînd secvenţele pe care le creează cu propria sa imaginaţie şi emoţie. Lucrează simplu ca un maşinist sau ca un electrician. Echipa de filmare îi execută mişcările cu precizie ca într-o fugă de Bach. În jurul său se creează o atmosferă incandescentă, magnetică. Fără îndoială, Fellini este un om care se consumă în timpul filmărilor, un afectiv şi un lucid. El nu inventează pe platou, deşi se bate uneori monedă falsă pe seama inspiraţiei de moment şi a intuiţionismului său bergsonian. Ceea ce caracterizează lucrul său cu echipajul tehnic şi artistic, dar mai ales cu actorii, este precizia şi expresivitatea elaborării unei secvenţe, unui gest, unei expresii, pasiunea teribilă a detaliului, a finisării imaginii pînă la perfecţiune. Uneori un surîs sau o privire este cizelată în zeci de repetiţii, ca în zeci de oglinzi. După cîte am înţeles, filmul la care încheia operaţiunile de filmare se numeşte „Nu-ţi pune capul cu diavolul", film care urma să fie prezentat peste cîteva zile laboratoarelor experimentale ale cinematografiei italiene. Un decor fantastic, o reuzită bizară, şocantă, urmînd sensurile intime şi structura metaforelor poetice, invada insula luminată de reflectoare. De la machiajul actorilor, la toaletele lor bizare şi policrome prin care moda violează secole şi ani ca să-şi dea întîlnire pe peliculă, pînă la detaliile decorului, la pereţii cubişti, la mesele şi fotoliile rococo etc., creau senzaţia unei lumi speciale, onirice. Actorii, în frunte cu regizorul, se mişcau în acest decor cu un firesc cursiv de parcă şi-ar fi însuşit spaţiul nou creat de Fellini ca pe o a doua realitate. Actorii mai ales, şi figuranţii, păreau foarte pătrunşi de atmosfera filmului, continuînd să trăiască în vraja lui chiar şi după ieşirea din cadru, într-o disciplină de seminar. Această concentrare profundă, creatoare, e una din condiţiile unui travaliu atît de tulburător, de fascinant ca acela al turnării unui film sau mai bine zis al unei lumi de Federico Fellini. Profit de insistenţa unui ziarist italian de la Stampa ca să particip la o convorbire cu Fellini. Se ştie că Fellini, care a fost ziarist, refuză încăpăţînarea şi insistenţa ziariştilor de a afla date senzaţionale despre lucruri pe care el le crede fireşti, păstrînd întotdeauna, cînd acceptă totuşi dialogul, un ton echivoc şi ironic. Discutăm în timp ce marele maestru îşi îmbracă paltonul şi facem cîţiva paşi prin studiouri spre ieşire.

— „Filmul va fi un coşmar ?". „E vorba de un film în care lumea e... imaginată aşa cum... e în realitate. Pentru că, adeseori şi dv. ziariştii, care nu trebuie să aveţi prea multă imaginaţie, vedeţi lumea nu aşa cum este în realitate, ci aşa cum o credeţi". (Cîţiva actori şi figuranţi care îl însoţesc pe drum izbucnesc în rîs, iar „magul" îi urmăreşte sever, transpirat şi cu părul răvăşit, foarte cărunt la tîmple). — „Cîte ceva despre subiect, dacă sînteţi amabil". — „Nu am un subiect special pentru dv. Să-l lăsăm pe seama publicului". — „E vorba deci tot de o sondare a subconştientului, a oniricului ?" — „E o pasiune pe care nu mi-o pot înfrînge. O foame de visare, de eliberare a imaginaţiei din constrîngerile forţei gravitaţionale, dacă vreţi. Aş vrea să ajung să filmez visul pe viu, ca în filmele documentare. Dar mijlocul de a filma aşa ceva rămîne la latitudinea specialiştilor. Deocamdată facem numai trepanaţii." — „În ce măsură daţi frîu liber imaginaţiei şi pe platou ?" — „Imaginez acasă sau oriunde în altă parte dar nu pe platou ; visez cînd scriu scenariul şi cînd mă pregătesc de filmare. Am fost scenarist şi nu-mi permit improvizaţii de platou decît atunci cînd îmi vin idei mai bune". — „Noul dv. film va fi tot un film de..." — „Voi filma la începutul lui ianuarie, adică voi începe filmările la o povestire de Edgar Allan Poe. După cum ştiţi, Edgar Allan Poe a scris povestiri fantastice... Cred că nu mai e nevoie de comentarii. Noapte bună !"

E de fapt ora 12 din zi. La poarta studiourilor Fellini este aşteptat de o limuzină. Strînge mîinile celor care l-au însoţit, ne face semn cu mîna prin parbriz şi dispare pe stradă. Se spune că nu conduce niciodată maşina. Ar fi şi imposibil de imaginat o asemenea coborîre fortuită din spaţiile visurilor pe care le creează în spaţiul concret, diurn, prozaic, al elementelor civilizaţiei.

Adrian DOHOTARU

Federico FELLINI — date biografice : născut la Rimini la 20 ianuarie 1920. **Antecedente :** desenator, caricaturist, gagman, autor de cîntece şi scheciuri şi mai ales ziarist. **Filmografie :** 1941—1943 coautor de scenarii. 1944—1952 colaborator în calitate de scenarist şi asistent de regie al lui Roberto Rosselini : „Roma — oraş deschis" 1945, „Paisa" 1946, „Miracolul" 1948, „Europa 51" 1952 etc. În acelaşi timp scrie scenariile cîtorva filme semnate de Pietro Germi şi Alberto Lattuada. 1951 — realizează împreună cu Roberto Lattuada primul său film „Luminile varieteului". 1952 — primul film realizat singur : „Amorul în oraş". **Urmează consecutiv : „I Vittelloni" 1953, „La strada" 1954, „Il bidone" 1955, „La notti di Cabiria" 1956, „La dolce vita" 1960, „Boccacio '70" 1962. În ultimii ani a realizat printre altele „Giulietta degli spiriti", „Opt şi jumătate" — filme încununate cu mari premii la diferite festivaluri internaţionale ale filmului.**

În teascurile editurii Capelli se află cartea „La mia Rimini" de Federico Fellini. E un jurnal sentimental, în parte scris pe cînd autorul era internat într-o clinică, victimă a unei pleurite, în parte dictat la magnetofon în cursul unei lungi conversaţii într-un bar din Rimini. Cartea din care publicăm fragmente din primul capitol e îngrijită de Renzo Renzi.

Toată noaptea am visat portul Rimini care se afla deasupra unui mare golf, verde, ameninţător ca o pajişte fremătătoare peste care aleargă nori doldoraţi. Eram uriaş şi înotam ca să înving marea, aproape de mal spre portul mic şi insignifiant. Îmi ziceam : „eu sînt uriaş, pe cînd marea e întotdeauna o... simplă mare". Înotam spre micul port, cu braţe de uriaş. Abia cînd era să mă înec mi-am dat seama că atingeam fundul mării. Nu-i prima oară cînd visez aşa oraşul Rimini. E o viziune inflamabilă ce tinde mereu să-mi restituie încrederea de a înfrunta marea. Un fapt e îndeobşte cert. Eu, la Rimini, nu mă întorc de bună voie (...). Deasupra tuturor lucrurilor cotidiene reîntoarcerea e un fel de laşitate, de complacere terifiantă în zona reziduurilor memoriei, o operaţiune teatrală, literară. Cert e că reîntoarcerea are fascinaţia ei. O fascinaţie somnolentă, fluidă. De aceea nu reuşesc să consider Rimini ca un fapt obiectiv, real. Rimini pentru mine e mai curînd o dimensiune a memoriei. Cînd mă aflu la Rimini trăiesc întotdeauna tulburat de fantasme, fără nici o legătură cu ordinea structurală a lumii (...).

Pe Marecchia am fost prima oară cînd eram copil. Am întins-o de la şcoală, cum se spune, împreună cu Carlini. Pe malul fluviului era un detaşament de poliţişti care coborau spre mare ca nişte broaşte ţestoase. Nori bolovănoşi, grei, se tîrau pe pămînt într-o agitaţie calmă. Poliţiştii pîndeau printre ramurile scheletice ale copacilor. Am ajuns gîfîind la un boschet de plopi, emoţionaţi de această aventură. Sus, în aer, se clătina inert un om spînzurat, cu o rană la cap, păzit de doi poliţişti. Atunci n-am înţeles bine ce se întîmpla. Era primul om mort pe care îl vedeam (...).

Grădiniţa, de fapt, am frecventat-o pe lîngă mînăstirea Sf. Vincenţiu, participînd la serviciul divin al capelei. Într-o zi am fost luat la o procesiune cu sarcina de a purta o candelă. Unul din călugări, cu ochelari, care semăna cu Harold Loyd, îmi spuse ca din amvon, arătîndu-mi candela : „Nu o stinge pentru că nu-i place lui Isus !" Şi sufla un vînt puternic... Eram tulburat de marea mea responsabilitate. Deşi sufla vîntul, candela nu a putut fi stinsă în mîna mea. Procesiunea, în acest timp, se puse în mişcare, tîrziu, cu paşi lenţi. O străduţă, o oprire, din nou cîţiva paşi, apoi din nou o oprire. Ce dracu se întîmplă acolo în faţa coloanei ? În procesiune se mai şi cînta : „Noi vogliam Dio ; Ch'e nostro padre..." În mijlocul acestui stol de sutane, de prelaţi, de călugări, explodă pe neaşteptate un hohot tragic, spintecînd liniştea solemnă. Era o fanfară care mă înspăimînta. Pînă cînd, în sfîrşit, am început să plîng de groază (...).

La şcoala Teatini am făcut prima şi a doua clasă elementară. Eu stăteam în clasă, în banca a doua, împreună cu acel Carlini care mă însoţea cînd am văzut spînzuratul de pe Marecchia. Învăţătorul era un om brutal şi nepregătit, ce devenea dintr-o dată bun şi simpatic la ocazii festive, de pildă, cînd părinţii îi aduceau daruri de sărbători, îngrămădindu-le în jurul catedrei, pînă cînd nu i se mai zărea decît nasul (...).

Ceea ce văd acum e tot Rimini. Rimini care nu se mai sfîrşeşte. La prima mea întoarcere în oraş, Rimini înota în kilometri de întuneric iar pe litoral şerpuia o stradă dezechilibrată. Din cînd în cînd apăreau, groteşti, edificii fasciste şi colonii marine. Acum nu mai e întuneric. Acum, acolo se întind 50 de kilometri de localuri, de firme luminoase. Şi acest cortegiu interminabil de maşini sclipitoare care formează o cale lactee desenată cu farurile... Lumini pretutindeni. Noaptea a dispărut departe între cer şi mare.

Acum văd hoteluri de sticlă şi aluminiu şi deasupra pereţilor de sticlă — triburi de tineri care dansează pe terasă. Prăvălii, magazine imense, luminate „a giorno", deschise toată noaptea cu tot felul de obiecte de comerţ, ca într-o expoziţie de pop-art ; comercianţi nocturni înghesuiţi în cutiile lor de conserve incredibile şi unde se vinde rizotto milanez (o mîncare milaneză specială preparată din orez n.n.) gătit pe loc, sau şofran, sau cuie sau unelte de pescuit... O atmosferă falsă şi fericită.

Nu mai vreau să ştiu nimic altceva despre Rimini (...).

Roma. Un grup de apariţii într-o „noapte a modei" din ultimul film al lui Fellini : „Non scommettere la testa col diavolo"

UMOR IN EXAMENE

MINI-VEDETE

Continuăm azi rubrica noastră de mari vedete, în care v-am prezentat pe Greta Garbo, Humphrey Bogart etc., adaptînd-o, conform modei, la titlul — mai potrivit și din lipsă de spațiu — Mini-vedete. Începem seria cu un portret al cunoscutului cronicar Săraru, Dinu. Pentru deplina obiectivitate am apelat numai la citate din presă, folosind numerele de anul nou ale publicațiilor noastre.

— E adevărat că Dinu Săraru e oltean ?

— Și încă cum !

— Atunci de ce i se spune și Dinu Păturică ?

— Deoarece caută întotdeauna o pătură cu care să se acopere.

— De ce nu-și cumpără o plapumă ?

— Pentru că se întinde mai mult decît plapuma și i se văd membrele... de scris.

(Familia)

MICĂ PUBLICITATE

— *Fănuș Neagu face schimb de locuință cu Dinu Săraru, fără condiții. Telefon pompieri 08. Telefon salvare 06.*

— *Pierdut în foaierul Teatrului Mic cronicar cu lănțișor. Adresați-vă pagina opt — Luceafărul.*

(Ateneu)

Eckermann / și / Barbu-ban / Se adună / și se îmbină
doar Săraru, / orfelină, / n-are / rimă.
Morala / Dați-i /rimă.

(Familia)

După scripte și contracte
Unii-au afirmat, mă rog,
Că Săraru nostru are
O cultură-n patru acte
(Plus prolog și epilog)
Dar e bîrfă, mi se pare.
Chiar din leagăn, de la Alfa,
Prin balcanicele-ți toane,
Mare ai mai fost, Patroane !
Năucit semnează Calfa.

(Al. Andrițoiu)

D. Săraru în Marea Enciclopedie Franceză : și-a adus contribuția la descoperirea flașnetei. Se zvonește că lucrează în secret și la perfecționarea trombonului.

(Tribuna)

OFSAID

Revista FOTBAL anunță cu titluri mari că tragerea la sorți a jocurilor din Cupa Europei la fotbal a fost efectuată prin bunăvoința cunoscutei actrițe DALIDA. Toate ar fi fost bune și frumoase dacă în seara respectivă Dalida n-ar fi avut o puternică durere de dinți și — așa cum putem dovedi prin fotografia de mai jos — locul ei n-ar fi fost ocupat de artista ISABELLE AUBRET...

MAXIME DE ȚINUT MINTE LA EXAMENE

KILON DIN SPARTA
Ferește-te ca limba s-o ia înaintea cugetului

★

CLEMENT ALEXANDRINUL
Spusele flecarului sînt ca încălțările vechi.

★

TH. CARLYLE
Obișnuința face din noi flecari.

★

EPICTET
De vrei să auzi bine de tine, învață a vorbi bine de alții.

★

VOLTAIRE
Multe greșeli se nasc dintr-un adevăr de care se abuzează.

★

H. DE LIVRY
Sinceritate nu înseamnă a spune tot ce gîndești, ci a gîndi tot ce spui.

★

ESOP
Mincinoșii nu cîștigă alt lucru decît acela de a nu fi crezuți cînd spun adevărul.

★

QUINTILIANUS
Mincinosul trebuie să aibă memorie bună.

★

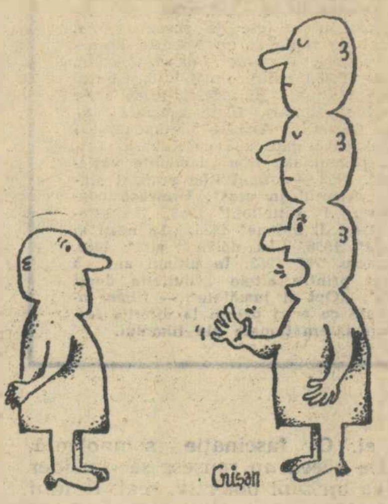
HELBEL
Gîndește-te că prin minciună sacrifici nu numai un adevăr, ci adevărul în general.

★

J. JOUBERT
Sfîrșitul discuției nu trebuie să fie victoria, ci perfecționarea.

★

PROVERB
Tăcerea este și ea un răspuns.

— În sesiunea aceasta am trei examene...

PRIM PLANURI...

„Omul vine, stă, dar mai și pleacă".
(Afiș într-o cameră de cămin).

„La pomul lăudat să nu te duci fără bibliografie"...
(Afiș pe-o ușă de examen)

— Ce cade ?
— Studentul...
(Umor negru, pe scări, în fugă).

Student transpirat ieșind furtunos din sala de examen cu carnetul de note pe care se vede un 5. Dedesubt : El fugitivo !
(Caricatură pe ușa unei săli de examen).

— Cum e omul ?
— E domn. Pe cinstea mea. N-am știut biletul și m-a lăsat să mai trag unul.
— ?!?
— Și-apoi încă unul.
— Și cît ți-a pus ?
— M-a picat, dar e domn. E foarte de treabă...
(Dialog pe coridor).

— Asta e o figură. Vine taică-său din Ardeal să-l vadă și trimite după el să coboare la poartă. El îi trimite vorbă că nu poate coborî, că are de învățat. Urcă bătrînul la el și-l găsește citind.
— Dragul tatii...
(Istorisire auzită la Tosca).

Din București — 15 ianuarie 1968 :

Trimiteți bani. Stop. Nevoie sărbătorit bafta. Stop. Trecut cuiul. Stop Eventual nu uitați butelcuță. Stop. Gigel. Stop. Pentru Drăgășani. Fulger.
(Text de telegramă expediat de la căminele Regie II Loco).

Reportaj „filmat" de Florentin POPESCU

TRECI LA SUBIECTUL URMĂTOR !

LITERATURA ROMÂNĂ CONTEMPORANĂ

— Aș vrea, tovarășe profesor, să-mi dați voie să răspund la amîndouă subiectele deodată Să nu despărțim conținutul de formă ! Știți — lupta dintre esență și aparență. Intenționez să vă povestesc un roman pe care l-am citit și mi-a plăcut, pe cuvîntul meu de onoare că mi-a plăcut. Chiar l-am recomandat și la alții, că am văzut și filmul. E vorba despre romanul „Setea", de un autor român contemporan, unde subiectul este lupta pentru o viață mai bună. Romanul acela, da, romanul acela în care apare cineva și zice cu voce tare : bună ziua ! Unde sînt eroi Bozoncea și se fură caii aceia și nimeni nu-i găsește, numai Mitru Moț, pe care l-a chemat, înainte de armată, Mitrea Cocor. Cum, nu e așa ? Dar vă jur, pe dumnezeul meu, că e așa ! Acțiunea se întîmplă în Bărăgan, încît dacă n-ar fi venit Anton Filip, chestia era încurcată, și ce se făcea conflictul ? ! Da, cu bucățica aceea de pîine de pe front ; cînd a evadat, credea că e pîine, cînd colo era un lemn ; bine a mai lucrat-o autorul. Vreau să zic, le știe individul. Are cunoștință, nu inventează. Da, tocmai. Cînd vine Paraschiv, cu ochii ațintiți să se uite pe geam, la șerif, care era cu Didina, înăuntru, că era frig afară. Și cu balul, acela, al intelectualilor, la care Andrei Sabin, pe care mi se pare că l-a jucat Dan Nuțu, la care vasăzică vine și el, după ce absolvise liceul, prin dare afară, pentru convingeri.

Da, ăsta ! Romanul ăsta mi-a plăcut foarte mult. Seamănă cu „Contele de Conte-Cristo", de unde se vede că autorul e cult...

★

Ah, sufletul meu erudit ! Ah, bibliotecă, locul meu natal ! În bibliotecă m-am născut Naș mi-a fost Francisc Munteanu, moașă mi-a fost Maria Arsene. Și foiau cărțile ! Și carii voiau să pătrundă în esența lor ! Scăldătoare mi-a fost „La cea mai înaltă tensiune" și voiam — cînd voi fi mare — să fiu ca Bucsi-baci.

Ah, cărți ! Ah, lecturi ! Ah, cărți ! Cum mă joc eu cu voi !

— Treci la subiectul următor !

— Servit ! Sec ! Cip ! Pe de trei !

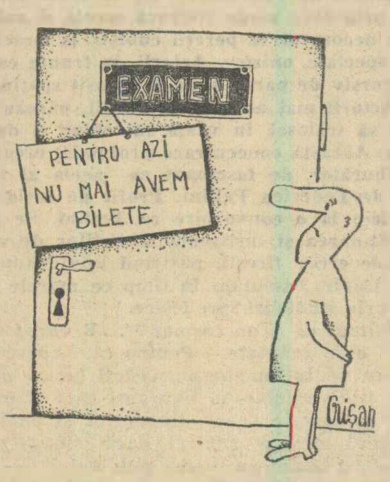
Adrian PĂUNESCU

EVOLUȚIA ISTORICĂ ȘI IMPLICAȚIILE MITICE ALE PIPEI

LUCRARE DE STAT A STUDENTULUI TITI BARBĂMULTĂ

Pipa, acest instrument ornamental de largă circulație, este o invenție a antichității străvechi. Prometeu a ascuns focul într-o ramură scobită de soc. Acesta e primul model de pipă cunoscut, desigur deosebit de pipa modernă prin lungimea și forma sa aerodinamică, așa cum le plăcea căpeteniilor de triburi apașe și studenților de la Tosca. Prometeu e și primul inventator al brichetei. Indianiștii ne spun că Prometeus corespunde formei sanscrite Pramathyus (de unde „pramatie") care vine de la Pramantha — adică „cel ce obține foc prin frecare". Acest procedeu descris minuțios în textele vedice se folosește și astăzi în unele cafébaruri (vezi și Decharme, Mythologie de la Grece antique, cap. „Geniile focului" p. 259). În virtutea vechimii sale nobile pipa a devenit un decor obișnuit al originalității și se perpetuează și astăzi alături de alte daruri lăsate de strămoși în legătură cu vestimentația. Încolo...

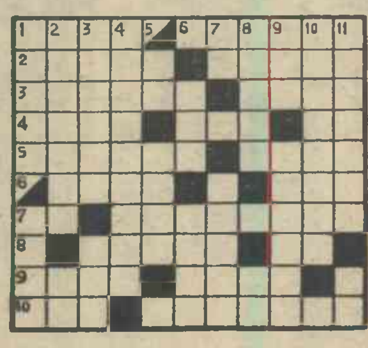
Bibliografie : Jurnalul zilnic al holului I.A.T.C. Analele Universității „Albina", orice pagină. Buletinul oficial al Arhitecturii. Alphonse Allais (!?).

BAFTĂ LA EXAMENE !

ORIZONTAL : 1) Locuiesc în același cămin — Examinează în orele de consultații ; 2) Răspunde pentru o întreagă instituție — Cursurile de seară (masc) ; 3) Ridică nivelul cursurilor — Caligrafiate ! (în dublu exemplar !) ; 4) Peri foarte fini — Punct de plecare ! — Bătut în lemn ! ; 5) Nu posedă cunoștințe suficiente — Aproapele tău (pl) ! ; 6) Studiază transporturile rutiere (abr.) — Rezultat mulțumitor ! ; 7) A lua, în sfîrșit (!)... — ... examenele bine știute ! ; 8) Baftă la examene ! (pl) — Notele 3 și 4 ! ; 9) Decanii de vîrstă — Cunosc bine materia ; 10) Un curs obișnuit și... — ...lucrări de laborator.

VERTICAL : 1) Ne stă pe cap în această sesiune — O restanță oarecare ; 2) Oferă posibilități de studiu individual — Aproape opt ! ; 3) Participă activ la seminar — Intrare la examen ; 4) Bat la porțile UNIVERSITĂȚILOR ; 5) Miezul notițelor ! — Te poftește... de două ori ! ; 6) Un curs mai puțin cunoscut — Bătrînul Uranus ; 7) Sînt în sesiune ! — Prinsă bine (fig.) ! ; 8) Se întîlnesc uneori după terminarea cursurilor (sing.) — Persoana de la telefon ! ; 9) Citiri finale (!)... — ...printre rînduri ; 10) O bună însușire a materiilor ; 11) Nu-ți fac cinste niciodată — SESIUNE ! ! !

Constantin BUTIȘCA

„REÎNCARNAREA" BEATLEȘILOR

• LORZII „THE BEATLES" PROFEȚI SOCIALI • DELIRUL DE TIP „BEATLE" TRANSFORMAT ÎN MEDITAȚIE • BEATLEȘII ȘI... ALEGERILE PREZIDENȚIALE • „ISUȘII" ENGLEZI ADEPȚI AI ȘTIINȚEI YOGILOR

Coperta unui album care se vinde acum în multe țări ale lumii reprezintă un ingenios fotomontaj : o mulțime curioasă, adunată în jurul unui mormînt. E într-adevăr curioasă, pentru că reunește pe cîteva zeci de centimetri pătrați personalități de mare strălucire ale ultimei sute de ani ca Einstein, Lomonosov, Edgar Allan Poe, Gogol, Marilyn Monroe, Miciurin, Lawrence al Arabiei, Maiakovski, Mae West, Hemingway, Sonny Liston (...) și... OPT beatleși.

Da, beatleșii sînt opt. Cei patru din dreapta fotomontajului, îmbrăcați în negru, avînd părul lung și chipuri cuminți de „băieți de cor bisericesc", sînt modelele de ceară ale „flăcăilor din Liverpool", așa cum și-i amintesc spectatorii din prima perioadă a activității lor. Adevărații beatleși sînt însă cele patru personaje din centru, vioaie, suple, mustăcioase, cu alură de „hippies", îmbrăcate în uniforme strălucitoare. În ochii lor licărește, parcă, o nouă conștiință... Cît privește mormîntul, aflat în prim plan, pe el stă scris cu flori și frunze de marijuana ; BEATLES. Este o aluzie foarte transparentă atît la părăsirea vechii arii tematice și a manierei de interpretare, cît și, firește, la viciul căruia i-au căzut vremelnic pradă John Lennon și Paul McCartney, compozitori și textieri ai grupului.

„Reîncarnarea" beatleșilor e evidentă. Noua manieră de intepretare a NOILOR lor cîntece (avînd o sferă tematică mult mai largă și fiind, totuși, încadrate perfect în „muzica p[illegible]"), cît și unele vești privind abandonarea marijuanei și a LSD-ului ne dau dreptul să numim acest proces „reîncarnare".

Destul de bogați acum pentru a se lăsa de muzică ori pentru a nu mai căuta alte posibilități de expresie ale ei, beatleșii au silit-o, totuși, în ultima vreme, să se acomodeze unor noi experimente. Foarte mulți adoratori de acum doi ani îi reneagă pentru aceasta. Alții îi privesc, însă, cu interes. Kathy Dreyfuss, care în 1965 a venit, ca mulți alți fanatici, ÎN PELERINAJ la Liverpool, tocmai de la Los Angeles, numai pentru a-și vedea idolii, declară că aceștia îi plac încă, dar că muzica lor n-o mai duce la delir, ci la... meditație.

Ce au făcut beatleșii ? Au abandonat hibridul lor dintre muzica „rock", ritmurile melodice ale negrilor, reverberațiile indiene și inovațiile proprii ? Nu. Au adăugat însa la textele melodiilor lor dezbateri contemporane de maximă importanță, ca raporturile dintre generații (cu inevitabilele lor ciocniri ideologice și temperamentale), singurătatea dezrădăcinaților soartei, războiul din Vietnam, viața vitregă a șomerului, problema religiei, flagelul drogurilor și al... ipocriziei. Și-au pierdut astfel popularitatea ? Dimpotrivă, sînt ascultați de milioane de oameni, cu singura deosebire că în rîndul publicului ponderea o au acum cei maturi. De „vină" este, poate, și simbioza curioasă, la beatleși, între concret, abstract și... absurd, fenomen de sinteză generalizatoare și în același timp de „disecție" individualizatoare (în cazul lor această asociere de termeni nu poate fi paradoxală, în ciuda aparențelor), mai lesne „perceput" de maturi decît de masa deseori ușuratică a adolescenților.

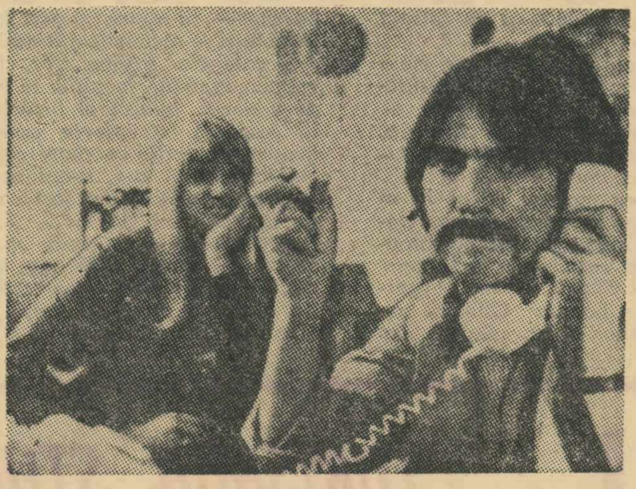
Noua faimă a beatleșilor, încununată la rîndu-i cu nimbul seriozității, în ciuda păstrării vechilor ritmuri melodice, a cuprins astfel arii largi, răspîndindu-se însă nu numai pe orizontală, ci și în adîncime, pe verticala vîrstelor.

Mulți cunoscători îi așează, în contextul influenței pe care o exercită, alături de Schubert sau de Schumann, iar muzicologul Henry Pleasants afirmă, nu fără temei, că „beatleșii sînt acolo unde se află muzica în momentul de față". Pentru că muzica, la fel ca oricare altă formă a artei, tinde, în zilele noastre, să se exprime printr-o cît mai mare diversitate de „metode și maniere". Este, tocmai, fenomenul la care contribuie din plin și beatleșii.

Exprimarea nonmuzicală a beatleșilor tinde, așadar, să ia tonul și greutatea unei profeții sociale, prin însăși curajul cu care sînt atacate teme de maximă actualitate. Sid Bernstein, care a organizat cu ei la New York trei concerte, e convins că cei patru englezi ar putea influența, dacă ar dori, chiar o... alegere prezidențială. „Ei sînt în stare să limpezească mințile în grad incomparabil mai înalt decît mulți contemporani", declară și prietenul lor Richard Lester, care a realizat în ultima vreme două filme cu beatleșii. E interesant că, în această nouă situație, părinți din multe țări au început să-i recomande pe acești cîntăreți copiilor, pentru franchețea, curajul și dorința lor de libertate spirituală. Walter Robinson din Chicago spune : „Beatleșii sînt în felul lor niște exploratori, cercetași de încredere în drumul nostru. Îmi place să-i dau de exemplu copiilor mei". Dar... poate se face, totuși, prea mult zgomot... Însuși John Lennon, unul dintre beatleși, remarcă faptul că „au ajuns mult mai populari decît... Isus".

Și dacă sînt atît de populare, „stelele negre" e firesc să fugă de vîlva care se face în jurul existenței lor. Acesta este și motivul pentru care cei patru prieteni își petrec viața personală și de familie într-un labirint de garduri înalte și de ziduri, avînd numere de telefon secrete și chiar... gardă personală. Același John Lennon, pentru a scăpa de privirile indiscrete ale mulțimii, și-a prevăzut automobilul său „Rolls-Royce" (vopsit bizar în toate culorile curcubeului, pe un fundal de un galben strălucitor), cu geamuri laterale și posterioare confecționate din... sticlă fumurie. Așadar, beatleșii nu se pot plimba prin oraș ca niște muritori de rînd. Ringo Starr recunoaște că dacă n-ar fi fugit „iepurește" din fața mulțimii care l-a înconjurat la un moment dat, aceasta l-ar fi sfîșiat, pur și simplu, dar din „adorație".

Cei patru lorzi înnobilați anul trecut, sînt cunoscuți pretutindeni sub numele comun THE BEATLES, devenit celebru. Puțini știu că Ringo e fiul unui docher care voia „să-l facă învățător", că John a fost crescut de o mătușă după ce tatăl său și-a părăsit familia, sau că tatăl lui Paul este negustor de bumbac, iar al lui George șofer de autobuz. Puțini sînt și cei care au aflat că beatleșii, de altfel prieteni ideali, fiind adepți convinși ai științei yogilor, vor pleca peste puțină vreme în Cașmir, unde, timp de două luni, vor fi elevi ai Academiei de Meditație... transcedentală Shankaracharya. De ce ? Pentru că yoga Maharishi Mahesh, unul dintre cei mai cunoscuți profesori ai Academiei, bun prieten cu beatleșii, are o credință despre divinitate care convinge. Maharishi le-a spus : „Eu sînt Divinitatea, voi sînteți Divinitatea, tot ce ne înconjoară este Divinitatea"... Ceea ce, firește, este un adevăr demn să fie crezut și de lorzii cîntăreți care, în noua lor „încarnare", sînt atît de legați de tot ceea ce-i înconjoară.

George și Patty

John și Cyntia

Paul și Jane

Dragomir HOROMNEA

1967, aprilie. Un tînăr frumos, cu trăsături puțin efeminate, nu prea înalt dar cu alură sportivă. Nedespărțit de motocicleta cu care străbate străzile Amsterdamului, e îmbrăcat în costumul caracteristic pentru „provos" — această variantă olandeză (ulterior răspîndită și în alte țări ale Europei occidentale) a mișcărilor de tip beatnik. Eroul istorisirii noastre este Bernhard de Vries, conducătorul recunoscut al provoșilor care, de fapt, contestă autoritatea oricărui lider. In această calitate era în fruntea adunărilor și happening-urilor, dădea interviuri și ținea discursuri, reunea pe membrii mișcării și primea pe pelerinii veniți din Franța, Italia sau Anglia, la Amsterdam, spre a se împărtăși din „sfintele taine" ale acestei mișcări care, sub lozinca „Faceți dragoste, nu război" și sub semnul cercului cuprinzînd o margaretă, stîrnise un ecou atît de puternic.

PROVOS - VEDETA

1967, decembrie. Același tînăr frumos, cu trăsături puțin efeminate, nu prea înalt dar cu alură sportivă, s-a despărțit de motocicletă pentru ultimul tip de Fiat, a părăsit îmbrăcămintea modestă pentru hainele ultrafine procurate din magazinele de pe via Condotti din Roma, a abandonat acțiunile protestatare pentru scenele galante din filmul „Sexul îngerilor", iar conferințele sale de presă nu mai sînt atacuri la adresa societății de consum, ci autoreclame. Așadar, eroul provos a devenit vedetă de film. Gazetarului Aldo Paladini, Bernhard de Vries i-a declarat că motivul acestei cotituri în viață nu este altul decît dorința sa de a dobîndi autoritate pentru ca mai apoi, peste 5—6 ani, să se reintoarcă în fruntea provoșilor olandezi.

— Nu m-am dat deoparte. Vreau să-mi fac un nume în cinema spre a mă întoarce apoi la acțiune.

Aceluiași gazetar foștii camarazi ai vedetei-provos i-au declarat însă că ei privesc atitudinea lui de Vries ca o dezertare.

— Din totdeauna el a urmărit publicitatea personală. Iar acum el ar vrea să bage piciorul în doi ciorapi deodată... Dacă va avea succes, peste cinci ani îl vom vedea în filmele de la Holywood.

Dar dacă pentru unii ca de Vries „provos" a fost doar o modă — pentru miile de tineri și studenți care în acțiunile de protest au văzut o posibilitate de a-și exprima revolta — mișcarea rămîne o permanență vie. Căci atunci cînd studenții provos din Utrecht au înlocuit steagul N.A.T.O. de la baza militară din Brunssum cu steagul lor, ei își dovedeau atașamentul față de un scop, depășind cu mult moda și falsele ei vedete.

CRONICA MICROBISTULUI

Din multe scrisori primite

Iarna, la gura sobei ori la căldura caloriferului, microbistul, după ce a venit de la slujbă sau după ce socotește că a învățat destul pentru examenul de-a doua zi — face ce face și ajunge tot la subiectul subiectelor: sportul. Dacă n-are cui să-și spună oful, dacă n-are cu cine împărtăși o idee ori cu cine se certa, pune omul mina pe condei și scrie... Așa îmi explic și eu cum de nu trece zi să nu primesc măcar o epistolă (dacă nu o vizită la redacție !). Se înțelege însă că asemenea atenții mă onorează și mă fac să simt plăcuta obligație de a răspunde. Ceea ce și încerc mai jos, referindu-mă doar la cîteva misive care mi se adresează direct...

Tovarășul VLADIMIR LUCA — antrenor la Rapid Mizil — se numără printre cei care au folosit drept prototipuri pentru personajele romanului „Unsprezece" Mi-a trimis nu mai puțin de 13 coli ministeriale scrise mărunt, în care — pornind de la articolul meu „Ipostazele responsabilității" — critică o sumă de tare ale fotbalului nostru : lipsa unei educații sănătoase la jucători (în primul rînd !), indisciplina, nivelul tehnic general scăzut, existența în bibliotecile multor fotbaliști a... sticlelor cu coniac, lichior sau votcă și nepriceperea (sau reaua credință sau și una și alta) a cîtorva dintre diriguitorii sportului-rege

„Vă mulțumesc, tovarășe Luca, pentru aprecierile prea măgulitoare făcute la adresa „Cronicii microbistului", vă urez succes în străduința dv. și vă promit atît fotografia mesei presei cît și potretul meu „fără ochelari". Mai mult nu pot face pentru dumneavoastră".

Tovarășul TITUS LUCACIU. secretar al clubului „Universitatea" Cluj (dacă țin bine minte) face cîteva precizări și aprecieri cu privire la un anume articol al meu.

Apoi, scrisoarea se încheie cu o dorință : „Am mai reținut cu satisfacție că, pomenind în articol de echipa studențească de la Craiova, evitați cu elegantă discreție s-o numiți „U", ci... Oltenii mei de-acasă", probabil pentru motivul că și în această chestiune sînteți de aceeași părere cu noi și anume că trad'ția fotbalului românesc recunoaște un singur „U", pe cel al Clujului. Inimoșii sportivi din cetatea banilor Olteniei credem că ar trebui să dovedească mai multă rîvnă în a lega o tradiție locală, cinstind astfel orașul lor fără să fie nevoie a fi beneficiarii tradiției altora Cît de îndatorați v-am rămîne dacă condeiul dumneavoastră s-ar pune în slujba acestei idei, mai ales că nu-i lipsește nici priceperea și nici curajul, dovedind a fi întotdeauna un slujitor al adevărului".

Nici n-a mai fost nevoie de condeiul meu. Iată, v-am dat posibilitatea să vă pledați singur cauza.

Echipa feminină de baschet POLITEHNICA BUCUREȘTI îmi adresează și ea o scrisoare. Nemulțumirea campioanelor țării depășește însă, după părerea mea, limitele faptului relatat, ridicind din nou problema atît de discutată și răsdiscutată a independenței de acțiune a cluburilor și federațiilor. Dar iată, mai întîi, faptul. Echipa primește din partea unei universități dintr-o țară străină o invitație pentru un schimb de vizite și de meciuri. Sînt consultate forurile tutelare — conducerea clubului, conducerea Institutului politehnic, Ministerul Învățămîntului, U.A.S.R. și Federația de baschet —, se obține un aviz favorabil unanim și se răspunde afirmativ inițiativei colegelor străine. Dar, cînd vine vremea faptelor, lucrurile se complică pe undeva. Ministerul Învățămîntului își respectă într-adevăr opțiunea și acordă fondurile necesare deplasării. Federația mai are, totuși, nevoie de încă un aviz (notați, al șaselea !) de la un secretar al C.N.E.F.S. Tovarășul Kunst-Ghermănescu însă nu e de acord. E chemată federația, întrebată dacă-și mai menține poziția și federația și-o menține. Tovarășul Kunst-Ghermănescu însă nu e de acord. De ce ? Nemulțumit de faptul că Politehnica a fost eliminată în turul doi al Cupei Campionilor, domnia-sa dorește s-o sancționeze în acest fel. In plus, nu consideră că baschetbalistele noastre ar avea prea mult de învățat din acest turneu. O asemenea părere subiectivă nu poate fi însă hotărîtoare. Pentru că : 1) Și alte echipe eliminate din competiții internaționale au plecat sau pleacă peste hotare. Or, campioanele noastre au pierdut tocmai din pricina lipsei unei activități internaționale corespunzătoare ; 2) Nu credem că acest turneu va fi mai puțin util decît „șușaneaua" fotbaliștilor în Brazilia sau decît turneul baschetbaliștilor în R. F. a Germaniei.

Termenul plecării se apropie, iar lucrurile s-au împotmolit, în timp ce autoarele invitației sînt anunțate și încredințate asupra sosirii echipei noastre în 15 februarie (au și luat de altfel măsurile de organizare a turneului).

Personal, consider că acest caz nu este nicidecum nerezolvabil Pînă la urmă, nu se va putea ca 5 aprobări să n-o determine (ori chiar s-o excludă !) pe a 6-a. Deocamdată, nu pot răspunde baschetbalistelor campioane decît că în zilele următoare mă voi adresa direct tovarășului vicepreședinte Bîrjega și apoi tovarășului președinte Alexe — care întotdeauna au manifestat interes și solicitudine față de problemele ridicate în „Cronica microbistului". Miercurea viitoare voi relata conținutul convorbirilor și, bineînțeles, hotărîrea definitivă.

G. MITROI

Colegii japonezi au numeroase competiții tradiționale. Imaginea de față a fost luată în timpul unui cros-ștafetă ce se organizează anual între orașele Tokio și Hakone. Participă reprezentanții a 10 universități și circa un milion de spectatori.

TURISMUL STUDENȚESC ÎN '68

În această perioadă premergătoare Consfătuirii pe țară a U.T.C. și U.A.S.R., cînd — în celelalte pagini ale revistei noastre — studenți, activiști, cadre didactice și sociologi discută căile și modalitățile cele mai eficiente pentru ridicarea activităților studențești la înălțimea actualelor cerințe, pagina de sport rezervă o parte din spațiul său problemelor atît de interesante și de mare popularitate ale turismului studențesc.

Din multele idei, sugestii sau chiar proiecte conturate —. de care am luat cunoștință în cursul unor discuții cu studenți și activiști ai U.T.C. și U.A.S.R. — am ales pentru a vă prezenta mai jos cîteva. Se înțelege însă că loc pentru inițiativă mai este suficient și că, în acest sens, așteptăm intervențiile celor interesați.

UN BIROU DE TURISM PENTRU TINERET este o idee care, aplicată, poate rezolva multe din neajunsurile prezentului — cînd există prea multe ministere, instituții centrale și organizații care se ocupă de problemele turistice ale tineretului. Așa se face că asistăm la acțiuni paralele, că O.N.T. nu organizează excursii diferențiate pentru studenți decît la cerere, că studenții nu se bucură de unele facilități la transport, că vara nu sînt folosite la capacitatea maximă complexele și căminele studențești. Un birou de turism al C.C. al U.T.C. — specializat, cu autonomie administrativă, patrimoniu propriu și drepturi juridice — ar putea organiza cel mai bine atît turismul intern, cît și cel extern pentru întregul nostru tineret.

CLUBURI DE TURISM ÎN INSTITUTE. Este o doleanță mai veche a amatorilor de drumeții și excursii — care ar fi bine să prindă viață încă în acest an. Exceptînd acțiunile organizate pe plan central (pe care va trebui, totuși, să le popularizeze) cluburile din institute s-ar putea ocupa direct de toate celelalte : drumeții, excursii la sfîrșit de săptămînă, serbări cîmpenești ș.a.m.d.

CENTRE TURISTICE MARI ar putea fi amenajate în cîteva orașe-centre universitare sau la munte și la mare. În Capitală, chiar un complex social studențesc cum e „6 Martie" ar putea deveni centru turistic. La fel — taberele de la Izvorul Mureșului, Pîrîul Rece și Costinești. Practica dovedește c-ar trebui preluate și unele cabane. Exemplul cabanei Leaota — amenajată de studenți, luată apoi de la aceștia și lăsată în părăsire de organele locale — pledează pentru ideea preluării cîtorva cabane din masivele muntoase mai însemnate.

ACȚIUNI TURISTICE TRADIȚIONALE pot fi organizate atît la nivel central cît și în fiecare institut. Să devină o tradiție ca multe grupuri de studenți să-și petreacă revelionul în munte, la cabane, să permanentizăm legături cu școlile și sfaturile populare de la sate, pentru a asigura cazarea studenților aflați în excursii, să luăm în „folosință" Dunărea (studenții s-o parcurgă cu șalupe sau bărci, să aibă locuri fixe de dormit în gazdă la gospodarii din porturi)...

SE POATE CONSTRUI O BAZĂ NAUTICĂ LA GALAȚI. De mai multă vreme studenții gălățeni doresc să amenajeze o bază nautică experimentală, construind singuri — cu material aflat la îndemînă — ambarcațiuni pe care să le folosească în excursii. Poate acum...

METODA AUTOSTOPULUI MERITĂ STUDIATĂ ! A fost cîndva o idee, însă a rămas... idee, pentru că era greu de realizat. Ar trebui reluată ! Stabilirea unor relații strînse cu cîteva ministere de resort ar rezolva, poate, problema și studentul s-ar prevala vara de avantajul de a fi luat în cabina șoferilor de pe camioane în baza unui tichet emis după plata unor anume cotizații. Dacă nu anul acesta, măcar în cel următor.

SĂ NE FORMĂM ȘI CADRE DE SPECIALIȘTI ! Dacă singuri ne vom organiza activitățile turistice, nu e firesc să și avem specialiștii noștri ? Cluburile de turism din institute ar putea pregăti cîțiva studenți care să devină ghizi. Mai mult chiar, de ce nu s-ar iniția — pe lîngă cele 8 facultăți de geografie din țară — și cursuri speciale de turism ?

Innsbruck — orașul Universiadei albe

Abia s-au stins ecourile Campionatelor Mondiale studențești de handbal și iată că interesul amatorilor de sport este atras de o altă mare competiție a tinerimii din facultățile lumii : Universiada de iarnă (Innsbruck, 21-28 ianuarie a.c.). Studenții țării noastre — mai puțin vestiți în sporturile albe decît colegii lor de pe alte tărîmuri, cum ar fi Austria, R.D. Germană și R.F. a Germaniei sau țările nordice — sînt reprezentați la mica Olimpiadă, adevărată uvertură a marilor întreceri din februarie de la Grenoble, de un lot restrîns : șase persoane — Tomori Geza, Crețoi Nicolae, Munteanu Dorin, Neagoe Elena, Tomori Judith și Casapu Mihaela.

La handbal ne-am dus să cucerim unul din primele trei locuri — și am și luat medaliile de argint ; la Innsbruck concurăm mai mult pentru a lua contact cu cîțiva ași, pentru a învăța cum să dezvoltăm mai intens la noi sporturile albe. Iar pentru că „Viața studențească" nu are un trimis special la aceste jocuri, vom publica informațiile necesare numai după ce reprezentanții noștri se vor reîntoarce și-i vom putea intervieva. Pînă atunci, vă oferim cîte ceva despre orașul care găzduiește Universiada.

Innsbruck este așezat la o adevărată răscruce de vînturi și de drumuri. O axă care ar uni vestul de est, trecînd prin Paris, Zürich, Viena și București, s-ar intersecta cu linia nord-sud (München-Roma), exact pe malul fluviului Inn, în locul unde romanii au pus, în 1187, bazele unei cetăți numită la început Innspruke, iar apoi — în 1420, cînd devine capitala provinciei Tyrol — Innsbruck.

Productivitatea mare a minelor de argint din acest ținut și avîntul comerțului dintre Germania și Italia au permis Innsbruckului să se dezvolte din ce în ce mai mult, împărații Austriei ajungînd să țină aci o curte fastuoasă. Perioada cea mai strălucitoare din istoria veche a orașului o reprezintă anii domniei împăratului Maximilian I (1490—1519), de cînd datează și cele mai valoroase și interesante monumente de artă cu care tirolezii se mîndresc.

Turistului ajuns astăzi în acest oraș de peste 100 000 de locuitori, situat în colțul de sud-vest al Austriei, mai apropiat de München și Zürich decît de Viena, i se oferă numeroase curiozități și satisfacții de ordin estetic. În primul rînd, curtea și palatul rămase din epoca maximiliană. Privirile admiratorilor caută aci mai cu seamă biserica sau Capela de argint, vestită în lume prin faimoasele sale statui de bronz — 28 de gigantice monumente reprezentînd pe strămoșii celebri ai lui Maximilian. (Mai sînt cunoscute și cu numele de „Oamenii negri").

În oraș, cel mai vestit este „Acoperișul de aur". E vorba de un fel de lojă, înaltă de 16 metri, construită pe la anii 1500 în piața publică, din care împăratul asista la spectacolele susținute aci de marii artiști. Își trage numele „de aur" de la cele 3 400 țigle de aramă aurită cu care este acoperit. Două artere mai însemnate, Maria-Theresien-Strasse și Herzog-Friedrich-Strasse sînt cele mai căutate și apreciate de străini pentru monumentele arhitectonice pe care le oferă (Arcul de triumf, din 1774, și Coloana Sfintei Ana din 1706), o mare biserică, splendidul hotel modern, universitatea și casele în care au locuit pe vremuri mari artiști veniți aci în vilegiatură : Niklas Türing (creatorul „Acoperișului de aur"), Albrecht Dürer, Veit Stoss, Hans Leinberger și Peter Vischer. Arta monumentelor mai importante reprezintă trecerea de la epoca gotică întîrziată la stilul Renaissance.

Innsbruckul, perlă a Alpilor austrieci, a devenit în secolul nostru un mare centru turistic și o metropolă sportivă. În 1964 a găzduit în condiții excelente Olimpiada de iarnă, acum organizează jocurile Universiadei. Sperăm, cu același succes.